

Gençlere Yönelik

Siyasal Katılım REHBERİ

Avrupa
Birliği sivil
düşün

Ocak 2023

Avrupa
Birliği **sivil
düşün**

Bu rehber Avrupa Birliği Sivil Düşün Programı kapsamında, Avrupa Birliği desteği ile hazırlanmıştır. İçeriğin sorumluluğu tamamiyla Kamu Araştırmaları Vakfı'na aittir ve AB'nin görüşlerini yansıtmamaktadır.

Kamu Araştırmaları Vakfı

Gençlere Yönelik
Siyasal Katılım Rehberi

Kamu Araştırmaları Vakfı
Çiğdem Mahallesi 1552. Sokak
No: 1/6 Çankaya-Ankara
+90 312 431 1099
info@kav.org.tr

Hazırlayan
Selenay Kıvanç

Ankara, 2023

Avrupa
Birliği
**sivil
düşün**

Bu rehber Avrupa Birliği Sivil Düşün Programı kapsamında, Avrupa Birliği desteği ile hazırlanmıştır. İçeriğın sorumluluğu tamamıyla Kamu Araştırmaları Vakfı'na aittir ve AB'nin görüşlerini yansıtmamaktadır.

Önsöz

Tarihin başından beri, dünyada pek çok olgu ve kavram dönüşüme uğramış ve uğramaktadır. Dünyanın geçtiği evrelerden etkilenen bu kavramlar kümülatif bir yapıya bürünerek, sahip oldukları özelliklerin üzerine bir yenilerini ekleyip gelişerek olduğu döneme ayak uydurmaktadır. Bu doğal sürecin en çok etkilendiği kavramlardan biri ise “siyaset” olmuştur. Siyaset kavramı, içinde bulunduğu siyasal zemine ve şartlara göre gün geçtikçe değişmiş ve yeni araçlar üretmiştir. Evirilen siyaset kavramı, günümüzde “siyasal katılım” olarak karşımıza çıkmaktadır.

Toplumun tüm kesimlerini etkileyen ve demokratik bir ülke olmanın şartlarından biri olan katılım kavramı, günümüzde daha da gelişmiş ve erişilebilir hale gelmiştir. Siyasal katılım, her bireyin temel haklarından biri olsa da çeşitli nedenlerden dolayı toplumun bazı kesimleri açısından erişmesi daha zor bir konumda olabilmektedir. Bu kesimlerden biri olan gençler, bilgi ve farkındalık eksikliği, kalıplaşmış önyargıların etkisi ve dış faktörlerden dolayı siyasal katılım kavramına mesafeli olabilmektedir.

Kamu Araştırmaları Vakfı, bu sorun doğrultusunda, Türkiye’deki gençlerin siyasal katılım oranını artırmak amacıyla, Avrupa Birliği Sivil Düşün Programı’nın sunmuş olduğu mali destek ile “Değişim Sensin Projesi’ni” hayata geçirmiştir. Değişim Sensin Projesi kapsamında gençlerin sesini kamuoyuna duyurmak ve gençlerin siyasal katılım ile ilgili bilgi ve farkındalık düzeyini artırmayı hedeflenmiştir. Bu hedefler doğrultusunda; Türkiye’deki Gençlerin Siyasal Katılım Algısı Araştırması’nın yürütülmesi, 10 adet siyasal katılım konulu infografik videonun hazırlanması ve Değişim Sensin Webinar’ının düzenlenmesi faaliyetleri gerçekleştirilmiştir. Bu faaliyetlere ek olarak, hem merkezi ve yerel yönetimler için hem de sivil toplum ve gençler için rehber niteliğinde olacak “Siyasal Katılım Rehberi” nihai hale getirilmiştir.

Demokratik bir ülke olmanın ilk şartlarından biri olan siyasal katılımın, özellikle gençlik için önemli olduğu su götürmez bir gerçektir. Bu gerçeği göz önüne alarak Kamu Araştırmaları Vakfı olarak çalışmalar yapmaya, vatandaş ve kamu kurumları arasında köprü olmaya devam etmekteyiz. Hazırlamış olduğumuz Siyasal Katılım Rehberi’nin siyasal katılımı artırmaya yönelik çalışmaların yolunda ışık tutacak bir kaynak olmasını umuyoruz.

Kamu Araştırmaları Vakfı Proje Ekibi

İÇİNDEKİLER

Giriş	1
1. Siyasal Katılım Nedir?	2
1.1. Gençlik Katılımı nedir?	3
2. Siyasal Katılım Kavramına Gençlerin Ön Yargıları	6
3. Uluslararası Ölçekteki İyi Uygulamalar	10
3.1. Almanya Örneği	10
3.1.1. Aula Platformu	11
3.2. Birleşik Krallık / İngiltere Örneği	13
3.2.1. Liverpool, İngiltere Gençlerin Yerel Yönetimlere Katılımı Projesi	13
3.2.2. Sunderland, İngiltere Genç Kişi Teftiş Ekibi	14
4. Yerel Ölçekteki Katılım Olanakları	16
5. Sivil Toplum Kuruluşlarına Katılım	21
5.2. Sivil Toplum Kuruluşlarının Siyasal Katılımdaki Rolü	22
5.3. Sivil Toplum Kuruluşlarına Katılım Olanakları	23
6. Siyasal Katılımla Ne Değişir?	24
7. Dijital Katılım Nedir?	25
7.1. Dijitalleşme	25
.....	
7.2. E - Katılım	27
.....	
7.3. Dünyadan ve Türkiye'den İyi Uygulamalar	28
.....	

7.3.1. E- Katılım Konusunda Dünya'daki İyi Uygulamalar 28

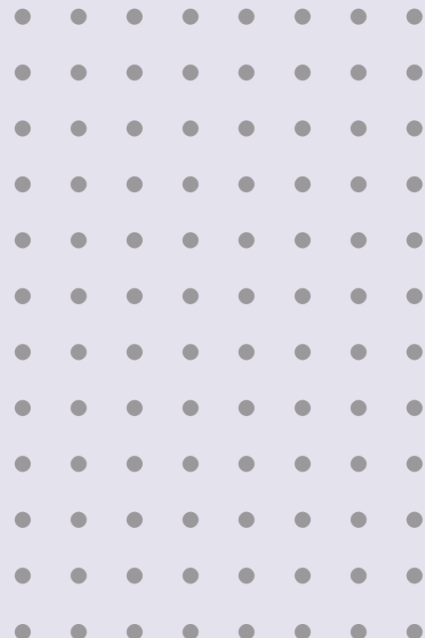
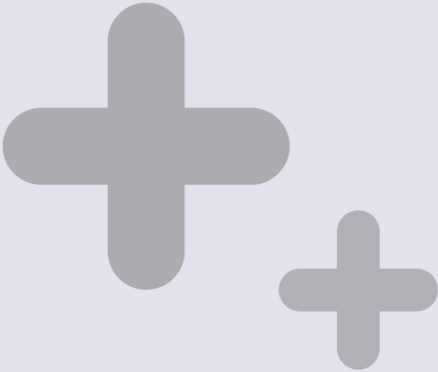
7.3.2. E- Katılım Konusunda Türkiye'deki İyi Uygulamalar 31

8. Gençlik Hakları Nedir ? 34

9. Siyasal Katılım Alanında Fırsat Eşitliği Nasıl Sağlanır? 35

9.1. European Women on Boards / Avrupa Yönetiminde Kadınlar 36

10. Gençlerin Yerel ve Bölgesel Yaşama Katılımına İlişkin Yeniden Düzenlenmiş Avrupa Şartı Nedir? 37

Giriş

Antik Yunan'da ortaya çıkan "demokrasi" kavramı, toplumun ve siyasi yapıların değişmesiyle birlikte şekil değiştirmiş ve 20. Yüzyıl ile beraber ortaya çıkan kentleşme ve kapitalizm gibi kavramlarla birlikte "katılımcı demokrasi" kavramı oluşmuştur. Günümüzde bilgi teknolojilerinin de gelişmesi ve nüfusun artması ile birlikte her alanda olduğu gibi siyasal katılım alanında da yeni araçlar üretilmeye başlanmıştır. Yeni araçların kullanılmasıyla birlikte toplumun her kesimi siyasal katılıma daha kolay ulaşır olmuştur. Aynı zamanda çağdaş toplumun siyasal katılım kavramının kapsayıcı özelliği de göz önüne alındığında siyasal katılım için en önemli faktörün "erişilebilirlik" olduğu anlaşılmıştır. Bundan dolayı günümüz dünyası siyasal katılımının önceliği, sesini duyurmaya ihtiyacı olan dezavantajlı kesimler olmuştur.

Değişim Sensin Projesi kapsamında hazırlanan rehberde, bu dezavantajlı kesimlerden biri olan gençlerin, siyasal katılımını artırmak ve dünya genelinde siyasal katılıma erişimi kolaylaştıran iyi uygulamaları tanıtarak STK'lara, merkezi ve yerel yönetimlere ilham olmak hedeflenmiştir. Rehberin içeriğinde siyasal katılım kavramının ne olduğuna ve ne olmadığına, hem ulusal hem de uluslararası anlamda iyi uygulamalara, dijital siyasal katılım araçlarına ve katılım olanaklarına yer verilmiştir.

Kalıplaşmış olan siyasal katılım kavramına yönelik ön yargıların yıkılmasına, siyasal katılım hakkını kullanmak isteyen gençlerin başvurabilecekleri ulusal ve yerel yönetim kurumlarının açıklanmasına ve siyasal katılım ile nelerin değişebileceğinin anlatılmasına katkı sağlayacak olan bu rehber, gençlere yönelik olsa da tüm toplum için önemli bir bilgi kaynağı niteliğinde olacaktır.

1. Siyasal Katılım Nedir?

Demokrasi kavramının kökeni Eski Yunan'a kadar dayansa da yıllar içerisinde birçok kavram gibi katılımcılık kavramı da değişime uğramış ve günümüzdeki haline dönüşmüştür. Geleneksel demokrasi olarak adlandırabileceğimiz 19. Ve 20. Yüzyılın ortalarında halk sadece kendini "temsil" edecek kişileri seçmekteydi. Bu demokrasi türünde seçimden seçime katılım gösteren halkın, alınan kararlarla bunun dışında bir ilişkisi bulunmamaktaydı.

20. yüzyılın sonlarına doğru dünyadaki değişimlerle birlikte, demokrasi kavramında da değişime ihtiyaç olmuştur. Dönüşen dünyaya yetersiz olduğu düşünülen geleneksel demokrasiye olan eleştiriler artmış ve demokrasinin daha da demokratik hale gelmesi konuşulmuştur. Yeni demokrasi anlayışında halkın daha ön planda olması ve farklı şekillerde demokratik sürece katılması tartışılmıştır. Ve böylece "katılımcı demokrasi" ön plana çıkmıştır.

Siyasal katılım kavramının tek ve mutlak bir tanımı bulunmamaktadır. Kışlalı¹ siyasal katılım kavramını; "yurttaşların, devletin çeşitli düzeylerdeki karar ve uygulamalarını etkileme eylemleri" olarak tanımlarken Kapani², "toplum üyesi kişilerin siyasal sistem karşısındaki durumlarını, tutumlarını ve davranışlarını belirleyen bir kavram" olarak tanımlamaktadır. Bu iki farklı bakış açısının ortak noktası ise siyasal katılımı bir "harekete geçme" hali olarak tanımlamalarıdır.

Halkın kendini temsil edeni seçmesi, alınan kararları denetlemesi ve bu kararların onaylanması ya da reddedilmesine söz sahibi olması katılımcı demokrasinin kapsamına girmekte olup, bu demokrasi türü kültürden kültüre farklılık göstermektedir. Her ülkenin tarihsel arka planına, tecrübesine ve toplumun yapısına göre demokrasiye katılım davranışları değişse de siyasal katılım kültürüne sahip bireyler, tarih boyunca farklı şekillerde demokratik süreçlere katılımın bir yolunu bulmuştur. İlk olarak sadece oy kullanan bireyler, sonrasında Sivil Toplum Kuruluşlarına katılım sağlayarak ya da günümüzde olduğu gibi internet ve sosyal medya yoluyla seslerini duyurmayı başarmıştır.

¹ Kışlalı, A.T. (1987). *Siyaset Bilimi*. Ankara: İmge Kitabevi Yayınları

² Kapani, M. (1998). *Politika Bilimine Giriş*. Ankara: Bilgi Yayınevi

1.1. Gençlik Katılımı Nedir?

Gençlik katılımı, birden fazla tanımı ve yaklaşımı bulunan, kapsamı geniş ve gündün güne farklılaşan bir kavramdır. Gençlik çalışanları, edinilen tecrübelerine göre kültürden kültüre ve zamana göre gençlik katılımına birbirinden farklı tanımlamalar getirmiştir. Ancak gençlik katılımı için ortak bir tanım sunmak gerekirse “Gençlerin Yerel ve Bölgesel Yaşama Katılımına İlişkin Yeniden Düzenlenmiş Avrupa Şartı” temel alınarak şu tanımlama yapılabilmektedir³;

“Herhangi bir toplumun demokratik yaşamına katılım, çok önemli olmasına rağmen, oy vermenin veya seçimlerde aday olmanın da ötesinde bir olgudur. Katılım ve aktif yurttaşlık, kararlara katılmak ve bunları etkilemek için hakka, imkana, alana, fırsatlara ve gerektiğinde desteğe sahip olmak ve daha iyi bir toplum yaratmaya yönelik faaliyetlere ve eylemlere dahil olmaktır.”

Gençlerin Yerel ve Bölgesel Yaşama Katılımına İlişkin Yeniden Düzenlenmiş Avrupa Şartı'nın bu tanımlaması, diğer gençlik katılımı tanımlarından farklı olarak, katılım kavramını sadece oy kullanmak ya da belediye konseylerinin faaliyetlerine katılmaktan farklı olarak “daha iyi bir toplum” için yapılan her eyleme dahil olmak şeklinde tanımlamasıdır. Bu tanımlamaya göre genel anlamda ülkesini ya da daha özel anlamda yaşadığı çevreyi “daha iyi” hale getirmek için yapılan her eylem bir katılım örneğidir. Aynı zamanda bu bakış açısına göre gençler toplum içerisinde her alanda aktif olarak rol almakta ve yetişkinlerden bağımsız olarak özgür birer birey olarak görülmektedir.

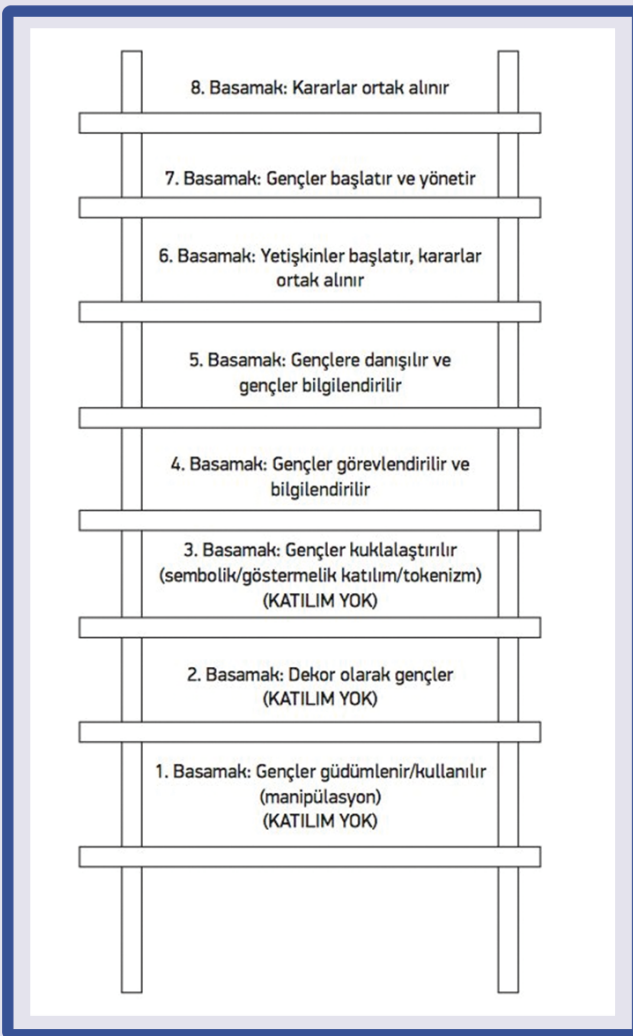
Aynı zamanda Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'nin 12. Maddesi kapsamındaki “çocuğun katılım hakkı” tanımlamasına göre de “Kendi görüşlerini oluşturma kabiliyetine sahip her çocuğa bu görüşleri çocuğu etkileyen her türlü meselede özgürce ifade etme hakkını ve çocuğun görüşlerine onun yaşı ve olgunluğuna uygun olarak gerekli ağırlığın verilmesini öngörülmektedir.”⁴ Gençleri ve çocukları birey olarak tanımlayan bu maddeye göre bireylerin özgür bir düşünce yapısının oluşturulması, çocukluk çağından itibaren teşvik edilmeli ve yaşadıkları ülkede bireylerin zihinsel süreçlerine göre, söz hakkına sahip olmaları sağlanmalıdır.

³ Avrupa Konseyi . (2016). Gençlerin Yerel ve Bölgesel Yaşamına Katılımına İlişkin Yeniden Düzenlenmiş Avrupa Şartı El Kitabı . Strasbourg , Fransa .

⁴ Birleşmiş Milletler. (1989). Çocuk Haklarına Dair Sözleşme: UNICEF. 2022 tarihinde UNICEF Web Sitesi: <https://www.unicef.org/turkiye/%C3%A7ocuk-haklar%C4%B1na-dair-%C3%B6zle%C5%9Fme> adresinden alındı.

Katılım kavramında olduğu gibi gençlik katılımı kavramı da çok katmanlı ve farklı şekillerde olabilmektedir. Katılım kavramını sadece oy kullanma ya da düzenlenen toplantılara katılma olarak görmemek ve katılım kültürünü içselleştirmek oldukça önemlidir. Bu bağlamda Roger Hart'ın "katılım merdiveni" kavramı, katılımın katmanlarını açıklamaktadır⁵.

8 basamaktan oluşan bu katılım merdiveninin ilk 3 basamağında katılımdan söz edilmezken, sonraki 5 basamağında aşamalı olarak katılım türleri açıklanmaktadır.

8 basamaktan oluşan bu katılım merdiveninin ilk 3 basamağında katılımdan söz edilmezken, sonraki 5 basamağında aşamalı olarak katılım türleri açıklanmaktadır.

Merdivenin en alt basamağı olan 1. Basamağa göre gençlere demokratik ve akılcı bir bakış açısı kazandırmak yerine, yetişkinlerin herhangi bir şekilde dayatmış olduğu düşünceler manipüle edilir. Gençler, savundukları düşünceyi tam anlamıyla içselleştirmemiş olsa bile savunmaktadır. Burada tam anlamıyla bir katılımdan söz edilemez.

Merdivenin 2. Basamağına bakıldığında gençler sadece "dekor" olarak ortamda bulunmaktadır.

⁵Avrupa Konseyi . (2016). Gençlerin Yerel ve Bölgesel Yaşamına Katılımına İlişkin Yeniden Düzenlenmiş Avrupa Şartı El Kitabı . Strasbourg , Fransa .

Bu basamağın bir önceki basamaktan tek farkı herhangi bir manipölasyon olmaksızın, gençlerin katıldığı eylemin bilincinde olması ancak savundukları olguyu gerçek anlamda içselleştirmemeleridir.⁶

Merdivenin 3. Basamağında da hala bir katılımdan söz edilmemektedir. Bu basamakta gençler, göstermelik olarak katılımın içerisinde. Bu basamakta sadece gençlerin kimliğinden yararlanılmakta, yetişkinlerin yönlendirmeleriyle katılım sürecinin içerisinde olmaktadır. Bu durumdan dolayı Hart, bu katılım basamağında “gençlerin kuklalaştırılması” tanımını yapmıştır.

Roger Hart’ın siyasal katılım merdiveninin 4. basamağında katılım tam anlamıyla başlar. Bu basamakta gençlere görevler verilir ve konuyla ilgili bilgilendirmeler yapılır. Yani gençlere katılım konusunda bir bilinç kazandırmak amaçlanır.

5. basamakta ise bilgilendirilen gençlere, onları etkileyen konuyla ilgili görüşleri sorularak, katılım bir aşama daha artırılır. Süreç yetişkinler tarafından yürütülmektedir ancak gençler bu süreçte adeta bir “danışman” olarak yer almaktadır. Kısacası mevcut durumu anlamak için durumun baş aktörü olarak bireylere danışılır.

Merdivenin 6. Basamağında ise katılımı yetişkinler başlatsa da süreç içerisinde verilen kararlarda gençlere de danışılmaktadır. Bir önceki basamaktan farklı olarak gençler, sadece durumu anlatmak yerine, kararları yönlendiren konuma gelmektedir.

7. basamakta ise süreci gençler başlatmakta ve tüm süreçte gençler rol almaktadır. 4. basamaktan itibaren siyasal katılımı ile ilgili belli bir bilinç kazanan gençler, katılım sağlayacakları konunun saptanması, projelendirme aşaması ve yürütülmesinde söz sahibi olacak duruma gelmiştir.⁷

8. ve en üst basamakta ise katılım her alanında gençler bulunmaktadır. Bu basamakta yetişkinler kararlara ortak edilir. Gençler ve yetişkinler arasında işbirliğinin pekiştiği basamak son basamaktır.

⁶ Avrupa Konseyi . (2016). Gençlerin Yerel ve Bölgesel Yaşamına Katılımına İlişkin Yeniden Düzenlenmiş Avrupa Şartı El Kitabı . Strasbourg , Fransa .

⁷ Avrupa Konseyi, a.g.e.

Roger Hart'ın tanımlamasına bakıldığında fark edilmektedir ki katılım süreci, çocukluktan itibaren başlatılması gereken ve çok katmanlı bir süreçtir. Katılım kavramı başlı başına bir kültür olup gençlerde katılımı içselleştirmenin yolu, farklı aşamalarda onları katılım sürecine dahil etmek ve farkındalık oluşturmaktır.

2. Siyasal Katılım Kavramına Gençlerin Önyargıları

Bireyler, içinde yaşadıkları ve yetiştikleri çevreye göre karşılaştıkları ya da karşılaşacakları her olguyla ilgili belirli algılar ve önyargılar geliştirmektedir. Önyargı kavramına sosyolojik açıdan bakıldığında ise şu tanımla karşılaşılmaktadır; “*bireyde öteki bireylere, toplumsal kümelerle karşı sevgi ya da düşmanlık duygusu uyanmasına yol açan, koşullanmış bir duygusal tutumu yansıtan sığ inanç*”.⁸ Bu tanımdan da yola çıkarak önyargı kavramının kişinin tecrübelerinden bağımsız, toplumun belirlediği kalıplaşmış yargılardan ortaya çıkar “dogmatik” bir kavram olduğu anlaşılmaktadır.

Özellikle Türkiye gibi daha geleneksel toplumlarda hurafelere inanmak, mitlerden etkilenmek ya da herhangi bir konuya karşı önyargılı olmak oldukça yaygındır. Toplumun önyargılı olduğu kavramlardan biri ise “siyasettir”. Özellikle 1980’den siyaset, siyasal katılım, gösteri hakkı birçok kavram toplum nezdinde “kötü” olarak görülmüş ve aileler özellikle çocuklarını siyasetten uzak tutmaya çalışmıştır.

1980 sonrası yapılan anketlerin çoğunda ortaya çıkan sonuç benzerdir; 1980 sonrası kuşak, siyasetle ilgili konuşmak istememekte ya da çekinmekte, siyasi konularla ilgilenmemekte, siyasi partiler ve hükümet gibi siyasal herhangi bir kuruma güvenmemektedirler.⁹

⁸ Oxford Languages. Önyargı Nedir?: Oxford Languages. 2022 tarihinde Oxford Languages Web Stesi: <https://languages.oup.com/> adresinden alındı

⁹ Lüküslü, D. (2007). Gençlerin Siyaset Algıları ve Deneyimleri: Yeni Bir Siyaset ve Örgütlenme Modeli Üzerine Düşünmek. K. Kılıç, E. Erdoğan, Y. Taşkın, C. Boyraz, P. Uyan, D. Lüküslü, . . . B. G. Baykan içinde, Gençler Tartışıyor: Siyasete Katılım, Sorunlar ve Çözüm Önerileri (s. 187-212). İstanbul : Türkiye Sosyal Ekonomik Siyasal Araştırmalar Vakfı .

Türkiye Sosyal Ekonomik Siyasal Araştırmalar Vakfı'nın (TÜSES) 2007 yılında yapmış olduğu araştırmaya göre, toplum siyaseti olumsuzlayan bir bakış açısına sahiptir. Araştırma kapsamında yapılan görüşmelere göre, gençler siyaseti "kirli" bir alan olarak görmektedir. Aynı şekilde Toplumsal Etki Araştırmaları Merkezi'nin (TEAM) 2021 yılında yapmış olduğu araştırmada da ortaya çıkan sonuçlar aynıdır. TEAM'in araştırmasına göre, gençler siyasete karşı mesafeliler ve siyaseti kirli bir alan olarak görmektedirler. Gençlere "siyaset nedir?" diye sorulduğunda çatışma, yalan, liyakat, rant ve yolsuzluk gibi kavramlar akıllarına gelmekte. Yapılan araştırmaya göre gençlerin sadece %13'ü siyasi ortamdan memnun olduğunu belirtmektedir.¹⁰

TÜSES'in yapmış olduğunu araştırmada bir görüşmeci siyasal katılımı ilgili "siyasete bulaşma" ifadesini kullanmaktadır. Bu ifade siyasal katılımı ilgili gençlerin zihinlerindeki kötü algıyı oldukça net bir şekilde açıklamaktadır. Gençler, siyasete ilgi duymadıkları için değil mevcut siyasetten umutsuz oldukları için siyasal katılımı mesafeli durmaktadır. TEAM'in anketinde gençlere siyasetten ve bir siyasetçiden beklentileri sorulmuş ve görüşmecilerin %70'inin cevabı "adalet" olmuştur.¹¹

TÜSES'in araştırmasında gençler kendi nesillerine yönelik umutlu olduklarını dile getirmişlerdir. Ancak aynı umutlu bakış açısı siyasi sistemin değişebileceği yönünde mevcut değildir. Gençler, siyasi alanın değiştirilmesi zor ve katı bir alan olduğunu dile getirmektedirler. Aynı şekilde siyasi parti sistemlerinin de otoriter, katı ve hiyerarşik bir düzen içerisinde olduğunu düşünen gençler, bundan dolayı da siyasal katılımı aralarına mesafe koyduklarını ifade etmektedirler.

Türkiye'nin farklı iki döneminde, iki farklı kuşağı ile yapılan bu iki araştırmaya bakıldığında, gençlerin hem toplumdaki önyargıdan hem de kendi gözlemlerinden hareketle siyaset ve siyasal katılım kavramlarına mesafeli oldukları görülmüştür. Ancak dünya değişime uğramakta ve demokrasi kavramı gün geçtikçe daha şeffaf, kapsayıcı ve erişilebilir olmaya evirilmektedir.

¹⁰ Toplumsal Etki Araştırmaları Merkezi . (2021). Gençlerin Siyaset Algıları, Siyasetten Beklentileri . İstanbul: Toplumsal Etki Araştırmaları Merkezi .

¹¹ Toplumsal Etki Araştırmaları Merkezi . (2021). Gençlerin Siyaset Algıları, Siyasetten Beklentileri . İstanbul: Toplumsal Etki Araştırmaları Merkezi .

Gençler, siyaseti daha da “gençleştirecek” olan önemli bir toplumsal gruptur. Siyasetle ilgili bu kalıp yargıların değiştirilmesi içinse hem merkezi yönetimlerin hem de yerel yönetimlerin gençlerin siyasi katılım algısına yönelik çalışmalar yapmalı, siyasal katılım konusunda farkındalık ve bilgi seviyelerini yükseltmeye yönelik projelere ağırlık vermeleri gerekmektedir. Yönetimler, siyasal katılım kavramını gençler için daha “erişilebilir” hale getirmekle hükümlüdürler. Uluslararası anlamda, Türkiye’deki merkezi ve yerel yönetimlerin ilham alabileceği, siyasal katılım kültürünü artırmaya yönelik birçok proje bulunmaktadır. Bu iyi uygulamalar, yerele entegre edilerek gençlerin siyasal katılımını artırmak için faydalı bir araç haline getirilebilmektedir.

3. Uluslararası Ölçekteki İyi Uygulamalar

Yaş, eğitim düzeyi, sosyo- ekonomik durum, kültürel alt yapı gibi birçok kavramdan etkilenen siyasal katılım, gelişmeleri takip etmekten, bir partiye ya da kuruma üye olmaya kadar uzanan bir skalayı kapsamaktadır. Günümüz dünyasında siyasal katılım, aynı zamanda bir ülkenin gelişmişlik düzeyini de temsil etmektedir. Bir ülkede siyasal katılım oranının fazla olması ve vatandaşların bu konuda bilinç düzeylerinin yüksek olması, o ülkeyi gelişmiş ülkeler kategorisine sokan etmenlerin başında gelmektedir.

3.1. Almanya Örneği

Almanya’nın tarihsel yapısı incelendiğinde sivil toplum algısının ortaya çıktığı ilk tarih 18. Yüz yıl dergi, gazete, edebiyat ve sanat olduğu görülmektedir. Ancak tüm dünyada olduğu gibi Avrupa’da da katılım kavramı günden güne değişmiş ve siyasal katılım kültürü farklılaşmıştır. Günümüz Avrupa’sında özellikle genç bireyler mevcut, klasik katılım türüne karşı ilgilerini kaybetmiş ve daha aktif rol alabilecekleri, güncel katılım örneklerine ihtiyaç duymaktadır.

Her ülkenin birbirinden farklı tarih ve kültüre sahip olduğunu vurgulayarak katılım kavramının da bu yönde değişim göstereceğini ifade eden Lasse Siurala, Avrupa Konseyi'nin sosyal politika hedeflerindeki “gençlik geçişi” kavramının “gençlerin iş hayatında olduğu kadar sosyal olarak da aktif vatandaşlar olmalarını sağlamak” olduğunu belirtmektedir. Siurala'ya göre aktif bir vatandaş olmak, kişinin fikirlerini ve kimliğini geliştirme ve ifade etme özerkliğini gerektirmektedir. Bu nedenle gençlik politikası gençlerin özerkliğe erişimini teşvik etmeli ve gençlerin özerk, sorumlu, yaratıcı, kararlı ve başkalarını önemsemelerine yardımcı olmalıdır. Bu bağlamda Siurala, gençlik katılımını da iki farklı perspektifte incelemektedir; yerleşmiş katılım şekilleri ve gelecekteki, yeni katılım şekilleri.¹²

Yerleşmiş katılım şeklinde STK ve benzeri kurumlara üyelik, okul konseylerine ya da belediyelerin gençlik konseylerine katılım gibi kendini ifade etme şekilleri varken, gelecekteki katılım şeklinde ise dijital temelli, kültürel ve gündelik hayat katılımı bulunmaktadır. Bu bağlamda Almanya'da gençlerin katılımı ele alındığında, özellikle son dönemde “gelecekteki katılım” şekilleri görülmektedir. İlkokuldan itibaren vatandaşlık ve katılımcı demokrasi kavramları konusunda gençlerin bilgi ve farkındalık seviyelerini artırarak siyasal katılım kültürünün oluşmasını hedefleyen Almanya'da gerçekleştirilen birçok proje örnek verilebilmektedir. .

3.1.1. AULA PLATFORMU

Aula Platformu, katılım kavramının ne anlama geldiğine dair yeni bir bakış açısını gençlere aktarmayı ve gençlerin çevrelerindeki dünyada aktif bir rol oynamasını hedeflemektedir. Bu hedef doğrultusunda hazırlanan çevrimiçi platform ve kaynaklar ile “demokrasi” kavramının daha iyi anlaşılmasını sağlamayı ve siyasal katılım becerilerinin geliştirilmesine katkıda bulunmayı amaçlamaktadır. Geleneksel demokrasi türünden farklı olarak AULA Platformu'nda siyasal katılım ve dijital ortam bir araya getirilmektedir.

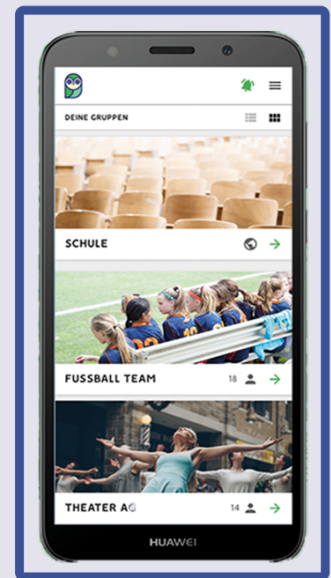
Bu proje kapsamında gençler, öncelikle kendi okul ortamlarında değişimin bir aktörü olur ve böylece dijital dünyada sorumlu siyasal katılımın temelleri atılır.¹³

AULA Platformu'na dahil olan okullar ile bir taahhütname imzalayan AULA, okulların bu platformda kaldığı süre boyunca proje kapsamındaki öğrencilerin projeye nasıl katılım sağlayacağını belirler.

Proje kapsamında tasarlanan çevrimiçi platform ile öğrenciler, okulda verilen kararlara dahil olur ve belirlenen atölye ve eğitimlere katılım sağlar. Böylece siyasal katılım kavramını hem teorik hem de uygulamalı olarak benimsemiş olurlar. Öğrencilere verilen kullanıcı hesabı ile platforma istedikleri her yerden giriş yapan ve “çılgın fikirler” bölümünde okulları ile fikirler sunabilir. Her üç haftada bir sunulan fikirler için oylama yapılarak sonuca varılır. Sunulan fikrin geçtiği durumda ise öneri bir kez daha öğrencilerin sorumluluğunda olur. Bu sayede gençler, katılım kavramının aşamalarını da tecrübe etme imkanı da bulmaktadır.¹⁴

AULA, öğrencilere sunduğu dijital platform ile geleceğin dijital katılım türüne de gençleri hazırlamaktadır. Hem katılım kavramını içselleştiren hem de dijital çağa ayak uyduran gençler, hayatlarının diğer alanlarında da geliştirdikleri yetkinlikleri kullanmakta ve edindikleri bu kültürle toplumda 1-0 önde olabilmektedirler.

¹³ Politik-digital. (tarih yok). What is AULA: AULA. Ağustos 18, 2022 tarihinde AULA : <https://www.aula.de/what-is-aula/> adresinden alındı

¹⁴ Politik-digital. (tarih yok). What is AULA: AULA. Ağustos 18, 2022 tarihinde AULA : <https://www.aula.de/what-is-aula/> adresinden alındı

3.1. Birleşik Krallık / İngiltere Örneği

Köklü bir sivil katılım ve sivil toplum geçmişine sahip olan Birleşik Krallık 'da sivil toplum sektörü oldukça çeşitlidir. Vakıflar, fonlar ya da hayır kurumları gibi yasal olan örgütlerin yanı sıra gönüllü gruplar ve gayri resmi topluluklar da Birleşik Krallık' ın sivil toplum ve katılım ortamını oluşturmaktadır.

Birleşik Krallık 'ın önemli bir bölümünü oluşturan İngiltere'de ise 30 Eylül 2018 tarihinde açıklanan verilere göre 168.186 STK bulunmaktadır. Yine aynı verilere göre İngiltere ve Galler'de ayda en az 1 kere gönüllü olarak herhangi bir eylemde görev almış kişi sayısı 11 milyondur.¹⁵ Bu istatistik göz önüne alındığında İngiltere'de katılım kavramının bir kültür olarak içselleştirildiği ve toplumsal hayatın bir parçası olduğu görülmektedir. Vatandaşlık ve katılım kavramına tarihi boyunca oldukça önem vermiş olan İngiltere, katılım kavramının bir kültür olarak benimsenmesi amacıyla özellikle gençlere yönelik projelere öncelik vermektedir. Yerel yönetimlerle ortaklaşa yürütülen projelerle hem gençlerde katılımcı demokrasi kültürünün oluşmasına hem de istihdamın artırılmasına odaklanılmıştır. Bu amaçla örtüşen ve iyi uygulama olarak adlandırılabilen iki farklı proje örnek verilebilir.

3.2.1. Liverpool, İngiltere Gençlerin Yerel Yönetimlere Katılımı Projesi

Liverpool Gençlik Servisi (The Youth Engagement Team) tarafından yürütülmüş olan proje, gençlerin yerel yönetimlere katılımını artırmak, gençlerin istihdam edilebilirliğine katkı sağlamak ve genç çalışanların yetkinliklerini artırmaya yönelik çeşitli mekanizmaların geliştirilmesini amaçlamaktadır.

Bu hedefler doğrultusunda ilk olarak, 16-19 yaş aralığındaki gençlerin siyasal katılım konusunda yetkinliklerini artırmak amacıyla bir "Gençlik Katılımı Ekibi" kurulmuştur. Ekipte yer alacak gençlerle haftada 30 saati aşmayacak şekilde katılım üzerine çalışmalar yapılması kararlaştırılmış ve

¹⁵ T.C. İçişleri Bakanlığı Sivil Toplumla İlişkiler Genel Müdürlüğü. (2019). AB Ülkelerinde Sivil Toplum Çalışma Ziyareti Raporu. Ankara : T.C. İçişleri Bakanlığı Sivil Toplumla İlişkiler Genel Müdürlüğü.

yılda 9-12 bin Sterlin arasında gelir elde edecekleri iki yıllık bir sözleşme imzalanmıştır. Bu sayede hem gençlerin gelir elde etmesini sağlamak hem de siyasal katılım kültürünün oluşması hedeflenmiştir. Gençlik Katılım Ekibi, özellikle yerel yönetimlerle işbirliği içerisinde çalışarak kentin politikacıları üzerinde önemli etki yaratmıştır. Politika üreten kamu birimleri ve kentin politikacıları arasında adeta bir köprü görevi gören bu ekip, projenin amaçlarına ulaşılması yönünde büyük katkılar sağlamıştır.¹⁶

The logo for Liverpool City Youth Council is displayed within a blue-bordered box. It features the text 'LIVERPOOL CITY YOUTH COUNCIL' in a bold, sans-serif font. 'LIVERPOOL' and 'COUNCIL' are in black, while 'CITY YOUTH' is in a colorful, multi-colored font. A small blue icon of a hand is positioned at the end of the word 'COUNCIL'. To the left of the box is a large grey plus sign.

Liverpool'daki gençlik hizmetlerinin ele alındığı, üst düzey kamu çalışanları ve kanun yapıcılarla buluşulan konferans ve toplantılar, gençlerin kafalarındaki soru işaretlerine cevap bulmaları için onlar imkan sunmuştur.

YET'in diğer faaliyetleri arasında çevre sorunlarına dikkat çekmek ve gençlerin bu alanda aktif rol almasını sağlamak için G-litter Festivali'nin düzenlenmesi de vardır. Son olarak, iki yıl olarak planlanan bu proje, belediye tarafından sürekli hale getirilerek büyük bir başarıya da imza atmıştır.

Sunderland, İngiltere Genç Kişi

3.2.2. Teftiş Ekibi

Genç Kişi Teftiş Ekibi (The Young Person's Inspection Team/YPIT), Gençlik Geliştirme Grubu tarafından ²⁰⁰⁴ senesinde hazırlanan bir ihtiyaç analizi doğrultusunda kurulmuştur. Kent Konseyi'nin Kalite Güvence Ekibi ve eğitim ve gençlik hizmetlerini izlemekten sorumlu ulusal ajans Ofsted de bu ekibin bir parçasını oluşturmakta ve gönüllü gençlerle birlikte işbirliği içerisinde çalışılmaktadır. Özellikle Kalite Güvence Ekibi'nin çalışmalarına katkı sağlamak ve denetim sürecinde gençlerin sesini duyurmak hedeflenmektedir.

¹⁶ Liverpool City Council. Targeted Services for Young People: Liverpool City Council. ²⁰²² tarihinde Liverpool City Council Web Sitesi: <https://liverpool.gov.uk/communities-and-safety/crime-and-safety/liverpool-targeted-services-for-young-people/> adresinden alındı

Özellikle hedef grubu gençler olan katılım projelerinde en önemli faktörlerden biri eğitimidir. İlk olarak gençlerin vatandaşlık, demokrasi ve katılım gibi kavramlar konusunda yetkinliklerinin artırılması hedeflenmektedir. Bu projede de bir başarı faktörü olarak eğitim ele alınmıştır. Projeye katılım sağlayan gençler, iki gün boyunca, gözlem, iletişim, geri bildirim gibi birçok konuda eğitim almış ve bu konularda yetkinliklerini geliştirmişlerdir. Kavramların daha iyi pekişmesi için, görsel içeriği ağırlıklı bir eğitim programı uygulanmıştır.

Dramatizasyon, rol oynama ve haritalama çalışması gibi yöntemlerin içerisinde bulunduğu bir eğitim programı uygulanmıştır. Nisan 2005 tarihinden bu yana teftiş takvimini gerçekleştiren Genç Kişi Teftiş Ekibi, Genç Başarılar Ödülleri'nde Özel Ödül almıştır.

Kalite Güvence Ekibi ile birlikte çalışan teftiş ekibi, kent genelinde sunulan tüm gençlik hizmetlerini kapsayan, elliden fazla denetim gerçekleştirmiş ve bu denetimler sonucunda iyileştirmeler için tavsiyelerde bulunmuştur.¹⁷

Ofsted ile işbirliği içerisinde sürdürülen projede, 7 farklı proje için 9 denetim gerçekleştirilmiş ve gençler, işbirliği içinde çalıştıkları müfettişlerden olumlu dönüşler almıştır. Bu denetimlerde toplanılan bulgular, Ofsted bünyesinde çalışan müfettişlere fikir vermesi ve gençlerin sesinin duyurulması amacıyla düzenlenen bir toplantı ile yaygınlaştırılmıştır.

¹⁷ URBACT. (2006, Haziran). URBACT, Young Citizen's Project/Toolkit for Youth Participation in Urban Policies. Bristol, United Kingdom. Eylül 2, 2022 tarihinde https://urbact.eu/sites/default/files/import/general_library/YCP_Toolkit_ENG.pdf adresinden alındı

4. Yerel Ölçekteki Siyasal Katılım Olanakları

Yerel yönetimler, kamunun vatandaşa en yakın olduğu ve merkezi yönetimlerin dışında kalan yerel örgütlenmeler olarak tanımlanmaktadır. Merkezi yönetimlerden farklı olarak, sınırlı bir bölgenin ihtiyaçlarından sorumlu olan yerel yönetimlere ulaşmak çok daha kolaydır. Yerel yönetimlere hizmet ettikleri çevrede ikamet eden vatandaşlara destek olma ve bu bireylerle iletişimi aktif tutma görevi verilmiştir.

Bu tanımın yanı sıra günümüzde yerel yönetimler, katılımcı demokrasi kavramıyla da birlikte anılmaktadır. Yerel yönetimler, vatandaşların yönetimde aktif bir şekilde söz sahibi olabilmesi ve katılımcı demokrasi kültürünün toplumda içselleştirilmesi açısından oldukça önemli kurumlardır.

Katılımcı demokrasi kavramı incelendiğinde literatürde de yerel yönetimlerin demokrasi kavramı açısından oldukça önemli olduğu ve önemin de bireylerle olan yakınlıktan kaynaklandığı vurgulanmaktadır. Bir ülkede katılımcı demokrasi kavramının gelişmesi için öncelikle yerel yönetimlere katılım oranının artırılması önemlidir. Bu doğrultuda Türkiye’de de yerel yönetimlere katılım olanakları geliştirilmiştir.

Mahalle Muhtarlıkları

Muhtar ve ihtiyar heyeti tarafından yönetilen mahalle muhtarlıkları, katılımın birinci aşaması olarak sayılabilmektedir. En dar kapsamda, bulunduğu mahallenin yönetiminden sorumlu olan muhtarlıklar, o mahallede yaşayan halkın da gönüllü katılımıyla yaşanılan bölgenin iyileştirilmesi, mahallenin ihtiyaçlarının giderilmesi, belediye ve diğer kurumlarla ilişkilerin gidişatı gibi konularda kararlar almakta ve sürecin yürütülmesini sağlamaktadır. Vatandaşlar, yaşadıkları mahallede tespit ettikleri sorunlar ve ihtiyaçlar için muhtarlıkla görüşebilmekte ve konu hakkında toplantı düzenlenmesini sağlayabilmektedir. Muhtarlık da vatandaşlarla yaptıkları görüşmeler sonucunda, belediyenin aynı katkılarıyla bu istekleri gerçekleştirmektedir.¹⁸

¹⁸ Akay, H. (2016). Yerel Yönetimlerde Katılımcı Mekanizmalar ve Süreçler. İstanbul, Kadıköy, Türkiye: Türkiye Avrupa Vakfı .

Belediyenin Yetkileri

5393 sayılı Belediye Yasasının 5. Maddesine göre belediye; *Belde sakinlerinin mahallî müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulan ve karar organı seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan, idarî ve malî özerkliğe sahip kamu tüzel kişisi* olarak tanımlanmaktadır. Bu tanımlamaya ek olarak katılımcı demokrasi kavramı açısından, vatandaşların yerel yönetimde söz sahibi olup, katılım sağlayacağı bir diğer önemli kurumdur.¹⁹

Belediyeler, vatandaşlar görüşlerini ve yaşadıkları çevreyle ilgili önerilerini öğrenmek için kamuoyu araştırmaları yapabilmektedir. Ek olarak vatandaşlar, belediyelerin web sayfaları ya da sosyal medya hesaplarına erişim sağlayarak görüş bildirebilmektedir. Bu dijital iletişim araçları dışında, bireylerin belediyedeki politik sürece katılımlarını sağlayacak farklı yollarda bulunmaktadır.

Belediye Meclis Toplantıları:

Vatandaşların yönetime katılmasında ilk aşamalardan biri olan belediyeler, katılımcılık bilincinin artırılmasında önemli rol oynamaktadır. Katılımcı yerel yönetim anlayışının gelişmesi için aynı bölgede yaşayan vatandaşların, kendi yaşam alanları ile ilgili alınan kararlara doğrudan bir şekilde dahil olabilmeleri için belirli mekanizmalar oluşturulmuştur. 5393. Sayılı Belediye Yasasının 13. Maddesi de bu amacı destekler niteliktedir;

“Herkes ikamet ettiği beldenin hemşehrisidir. Hemşehrilerin, belediye karar ve hizmetlerine katılma, belediye faaliyetleri hakkında bilgilendirme ve belediye idaresinin yardımlarından yararlanma hakları vardır. Belediye, hemşehriler arasında sosyal ve kültürel ilişkilerin geliştirilmesi ve kültürel değerlerin korunması konusunda gerekli çalışmaları yapar. Bu çalışmalarda üniversitelerin, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının, sendikaların, sivil toplum kuruluşları ve uzman kişilerin katılımını sağlayacak önlemler alınır.”²⁰

¹⁹ Akay, H. (2016). Yerel Yönetimlerde Katılımcı Mekanizmalar ve Süreçler. İstanbul, Kadıköy, Türkiye: Türkiye Avrupa Vakfı .

²⁰ T.C. Cumhurbaşkanlığı. (2005, Temmuz 13). Resmi Gazete : T.C. Cumhurbaşkanlığı Mevzuat Bilgi Sistemi. Ağustos 5, 2022 tarihinde T.C. Cumhurbaşkanlığı Mevzuat Bilgi Sistemi Web Sitesi: <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5393 &MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5> adresinden alındı

Vatandaşlarla sosyal ve kültürel iletişimin geliştirilmesi için düzenlenen çalışmalarından biri de belediye meclis toplantılarıdır. Belediye meclis toplantılarının yeri ve zamanı belirlenen iletişim araçlarıyla vatandaşlara duyurulmaktadır. Her ayın ilk gününde belirlenen belediye meclis gündemi üyelere bildirilmekte ve belirlenen konular halka duyurulmaktadır.

02 Belediye İhtisas Komisyonları

Mahalle muhtarları, üniversiteler, bölgedeki kamu kuruluşlarının yöneticileri, sendikalar ve sivil toplum örgütlerinin temsilcileri, kendilerini ilgilendiren gündem maddeleriyle ilgili, oy hakları olmaksızın bu toplantılara katılarak kendi görüşlerini sunabilmektedir. Vatandaşlar da ikamet ettikleri bölgede yer alan muhtarlıklara, bağlı oldukları sendikalara ya da sivil toplum kuruluşlarına konuyla ilgili görüşlerini bildirerek bu komisyonlarda bildirdikleri konuların konuşulmasını sağlayabilmektedir. Aynı zamanda bu komisyonlara, gündem maddesi doğrultusunda alanında uzman kişiler de katılım sağlayarak fikirlerini paylaşabilmektedir. Bu raporlar birçok farklı şekilde halka duyurabildiği gibi günümüzde daha çok internet yoluyla yaygınlaştırılmaktadır. İhtisas komisyon raporları ve komisyonla ilgili bilgiler alenidir. Belediyelerin web sayfalarından bu raporlara ulaşılabilir. ²¹

03 Stratejik Plan ve Performans Raporları

Stratejik plan ve performans programı, kamu kurumlarının orta ve uzun vadedeki amaçlarını, politikalarını, hedeflerini ve bunlara ulaşabilmek için izleyecekleri yöntemleri içermektedir. Belediye başkanı, seçimlerden sonraki ⁶ ay içerisinde bu planı hazırlayıp belediye meclisine sunmalıdır. Stratejik plan, üniversiteler, meslek odaları ve ilgili sivil toplum kuruluşlarının katılımı ile hazırlanmaktadır. Belediye meclisinin bu planı kabul etmesiyle birlikte de yürürlüğe girmektedir.

Türkiye'deki yerel yönetimler, hazırladıkları stratejik planları hem basılı hem de dijital olarak tamamen açık bir şekilde kamuoyuna sunmaktadır. Katılımcı demokrasi kültürüne sahip olan ve ikamet ettiği bölgedeki yerel yönetimlerin faaliyetlerinden haberdar olmak isteyen her vatandaş bu stratejik planları takip etmelidir. Vatandaşlar stratejik planı inceliyorken kendine şu soruları sormalıdır;

²¹ Akay, H. (2016). Yerel Yönetimlerde Katılımcı Mekanizmalar ve Süreçler. İstanbul, Kadıköy, Türkiye: Türkiye Avrupa Vakfı .

- Yapılan mevcut durum analizi objektif mi?
- Hedef grup olarak ifade edilen kişilerin analizi ayrıntılı olarak yapılmış mı? (ifade edilen hedef gruplardan herhangi biri ile kendinizi tanımlayabiliyor musunuz?)
- Belirlenen hedefler açık bir şekilde tanımlanmış mı ve gerçekçi mi?
- Hedeflere nasıl ulaşılabileceği net bir şekilde anlatılmış mı?
- Yerel yönetimin belirlediği vizyon ve misyon ile hedefleri ilişkili mi? -alıntı gelmeli-

Kent Konseyleri

Kent konseyleri, şehir yaşamındaki kent vizyonunun ve hemşerilik bilincinin geliştirilmesi, kent içerisindeki hak ve hukukun korunması, sürdürülebilirlik, çevre, yardımlaşma, şeffaflık ve hesap sorulabilme gibi ilkelerin tartışılıp hayata geçirildiği oluşumlardır. 08.10.2006'da Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Kent Konseyi Yönetmeliği'nin 16. Maddesine göre kent konseylerinin amaçları aşağıda belirtilmektedir.²³

- Sürdürülebilir kalkınmanın sağlanması,
- Ortak aklın oluşturulması,
- Kent konseylerinin buldukları yerellekle örgütlenmesi,
- Hemşerilik bilincinin geliştirilmesi,
- Saydamlık, hesap verilebilirlik, katılım, çalışma uyumu, yerindenlik ve etkinlik gibi kriterlere dayanan, çok aktörlü ve toplumsal ortaklıklara dayalı iyi yönetim anlayışının geliştirilmesi,

²³ Ankara Kent Konseyi. (2020). Kent Konseyi Nedir?: Ankara Kent Konseyi. Eylül 1, 2022 tarihinde Ankara Kent Konseyi Web Sitesi: <https://ankarakentkonseyi.org.tr/tr/kurumsal/kent-konseyi-nedir> adresinden alındı

- Sivil toplumun geliştirilmesi,
- Kent kültürünün ve kent kimliğinin geliştirilmesi,
- Kaynakların etkili, verimli ve adil kullanımının sağlanması,
- Aktif yurttaşlık bilincinin geliştirilmesi,
- Sosyal yardımlaşma ve dayanışma bilincinin geliştirilmesi.

Özellikle “aktif yurttaşlık bilincinin geliştirilmesi” amacına yönelik olarak, siyasal katılım kültürüne katkı sağlayan kent konseylerine dernekler, sendikalar, vakıflar meslek kuruluşları, üniversiteler ve muhtarlıklar gibi yollarla katılım sağlayabilir ya da iletişimde bulunabilirsiniz. Kent konseylerinin hazırladıkları raporlara ikamet ettiğiniz bölge belediyesinin web sitesinden ulaşabilirsiniz.²⁴

Belediye Hizmetlerine Gönüllü Katılım

Belediyeler, sağlık, eğitim, sanat, spor, çevre, kültür, yardımlaşma ve dayanışma konularında halka yönelik çeşitli faaliyetler düzenlemektedir. Bölgede hemşerilik bilincini, dayanışma ve katılımı artırmaya yönelik düzenlenen bu faaliyetler siyasal katılım kültürünün oluşmasında da oldukça önemli bir yere sahiptir.²⁵ Günümüzde her kurumun yaptığı gibi belediyeler de sosyal medya ve web araçlarını seslerini vatandaşa duyurmak amacıyla kullanmaktadır. Özellikle belediyelerin web sayfaları üzerinden belediye başkanı ya da yetkililerle iletişim kurulabildiği gibi belediye hizmetlerine de kolaylıkla erişilebilmektedir. Belediye hizmetlerini bu araçlar sayesinde araştırarak gönüllü katılım sağlanabilmektedir.

²⁴ Ankara Kent Konseyi. (2020). Kent Konseyi Nedir?: Ankara Kent Konseyi. Eylül 1, 2022 tarihinde Ankara Kent Konseyi Web Sitesi: <https://ankarakentkonseyi.org.tr/tr/kurumsal/kent-konseyi-nedir> adresinden alındı

²⁵ T.C. Kalkınma Bakanlığı. (2018). Kalkınma Sürecinde Sivil Toplum Kuruluşları: Özel İhtisas Komisyonu Raporu . Ankara : T.C. Kalkınma Bakanlığı .

5. Sivil Toplum Kuruluşlarına Katılım

Kamu ve özel sektör dışındaki üçüncü bir sektörü temsil eden Sivil Toplum Kuruluşları, dünya genelinde birçok farklı kavram ile tanımlanmaktadır. Sivil toplum kuruluşları (STK), hükümet dışı örgütler (NGO), kar amacı gütmeyen kuruluşlar, bağımsız sektör, hayır kuruluşları ve sosyal sektör örgütleri bu tanımlamalardan bazılarıdır. Sayılan bu kavramların her biri, sivil toplum kuruluşlarının farklı birer özelliğini yansıtmaktadır.²⁵ Ancak sivil toplumun işlevini belirleyen en eski tanımlamalardan biri İngiltere'deki 1601 tarihli kanunun giriş cümleleridir.

“Yaşlılara, biçarelere ve fakirlere yardım, hastaların ve sakat askerlerin bakımı, okulların bakımı, köprülerin, kiliselerin, otoyolların, limanların tamiri, kurtarma faaliyetleri, evlenmemiş kızların evlendirilmesi, genç iş adamlarına ve meslek erbabına yardım, mahkûmlara yardım veya onların ıslahı, fakirlere yardım.”²⁶

Yapılan bu en eski tanımlama doğrultusunda sivil toplumun dünya genelinde kabul edilen dört farklı rolü vardır.

- Hizmet sunucu rolü
- Öncü rolü
- Değer koruma rolü
- Savunuculuk rolü

Dünya genelinde sivil toplumun neden gerekli olduğuna dair birçok teori ve bakış açısı ortaya atılmıştır. Bu teorilerden biri olan devlet yetersizliği teorisine göre, devlet vatandaşın istediği hizmetleri yeterli ve doğru bir şekilde sunduğunda STK'lara olan ihtiyaç azalmaktadır. Aynı teoriye göre bir toplumdaki çeşitlilik de STK'lara olan ihtiyacın belirlenmesinde rol oynamaktadır. Bir toplumda ne kadar farklı kesimler varsa, STK'nın görevi de aynı oranda artmaktadır.²⁷ Bu teoride STK'ların öncü ve savunucu rolüne vurgu yapılmıştır.

²⁶ T.C. Kalkınma Bakanlığı. (2018). Kalkınma Sürecinde Sivil Toplum Kuruluşları: Özel İhtisas Komisyonu Raporu . Ankara : T.C. Kalkınma Bakanlığı

²⁷ T.C. Kalkınma Bakanlığı. (2018). Kalkınma Sürecinde Sivil Toplum Kuruluşları: Özel İhtisas Komisyonu Raporu . Ankara : T.C. Kalkınma Bakanlığı .

Temsili demokrasiden katılımcı demokrasi sistemine geçildiğinden bu yana siyasal katılım kültürüne katkı sağlayan tüm kurumların ve çalışmalarının önemi gittikçe artmaktadır. Bu kurumlardan biri olan sivil toplum kuruluşları da hem yerel anlamda hem de uluslararası anlamda, ekonomik ve siyasi olarak oldukça önemli bir konumdadır. Bu kurumların yapmış olduğu çalışmalar, özellikle Avrupa Birliği'nin belirlemiş olduğu faktörler çerçevesinde, ülkelerin gelişimine katkı sağlamaktadır.

5.2. STK'ların Siyasal Katılımdaki Rolü

Bir önceki bölümde sivil toplumun ilkelerinden ve neden sivil topluma ihtiyaç olunduğundan kısaca bahsedildi. Sivil toplum özellikle Türkiye gibi çok sesli ve çeşitliliğin yoğunlukta olduğu ülkeler için kanun koyucular ve halk arasında bir köprü görevi görmektedir. Toplum içerisinde dezavantajlı konumda olan bireylerin sesini yetkili kurumlara duyurma ve savunuculuk görevleriyle öne çıkan STK'lar, bu tür toplumlarda siyasal katılım kültürünün gelişmesine katkı sağlamaktadır.

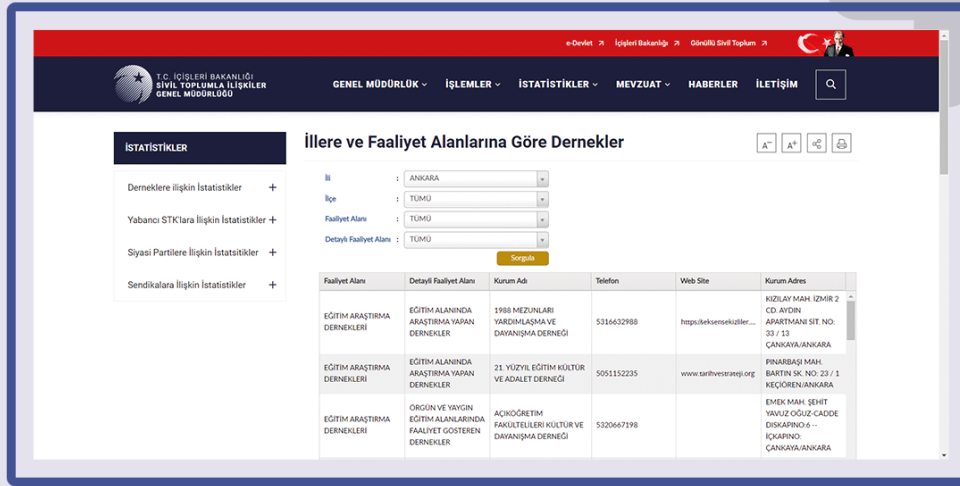
KONDA'nın gençlerin ve gençlerle çalışan sivil toplum örgütlerinin karar alma mekanizmalarına katılımını artırmak ve ek olarak gençlerin toplumsal hayata katılımını güçlendirmek için yürüttüğü "Şebeke: Gençlerin Katılımı Projesi" kapsamında bir araştırma gerçekleştirmiştir. KONDA'nın yayınladığı bu araştırma raporuna göre, araştırmaya katılan gençlerin %72,9'u herhangi bir sivil toplum kuruluşuna üye olmadıklarını dile getirmişlerdir. STK'lara üye olan gençlerin %41,2'si ise üye oldukları STK'lara arkadaş tavsiyesi ile ulaştıklarını dile getirmişlerdir.²⁸ Konda'nın yayınladığı bu araştırmaya göre Türkiye'deki gençlerin STK'ların işlevleri ve STK'lara katılım konusunda bilgi düzeyleri yetersiz kalmaktadır. STK'ların çalışmalarından ve kuruluşlara katılım olanaklarından habersiz olan gençler, karar alma mekanizmalarına katılım sağlayamamaktadır.

²⁸ Yentürk, N., & Bahçeci, D. (2014). Türkiye'de Gençlerin Katılımı . İstanbul: KONDA.

5.3. STK'lara Katılım Olanakları

Katılımcı demokrasinin temel taşlarından biri olan sivil toplum kuruluşları, her ülkede geçerli olan mevzuat ve kurallara göre farklı şekillerde yönetilmekte, ancak tüm dünyada ortak amaçlar uğruna faaliyetlerini sürdürmektedir. Türkiye'de de özellikle dezavantajlı grupların görünürlüğü ve savunuculuğu yönünde çalışmalar yapan STK'lara katılma ve çalışmalarında yer alma şansı bulunmaktadır.

Dijitalleşmenin yoğun olduğu ve sosyal medya araçlarının her sektör için aktif olarak kullanıldığı günümüz toplumunda, sivil toplum kuruluşları da dijital dünyada yer almaktadır. Sivil toplum kuruluşlarına katılım sağlamak isteyen bireyler, bu kuruluşların web sayfalarından ya da sosyal medya hesaplarından yürüyen projeleriyle ya da çalışmalarlarıyla ilgili bilgi alabilmekte ve bu araçlar sayesinde kuruluşlarla iletişim kurabilmektedir.

Faaliyet Alanı	Detaylı Faaliyet Alanı	Kurum Adı	Telefon	Web Site	Kurum Adres
EĞİTİM ARAŞTIRMA DERNEKLERİ	EĞİTİM ALANINDA ARAŞTIRMA YAPAN DERNEKLER	1988 MEZUNLARI YARDIMLAŞMA VE DAVANIŞMA DERNEĞİ	5316632988	https://www.keskinseki... https://www.keskinseki...	KIZILAY MAH. İZMİR 2 CD. AYDIN APARTMANI SİT. NO: 33 / 13 ÇANKAYA/ANKARA
EĞİTİM ARAŞTIRMA DERNEKLERİ	EĞİTİM ALANINDA ARAŞTIRMA YAPAN DERNEKLER	21. YÜZYIL EĞİTİM KÜLTÜR VE ADALET DERNEĞİ	5051152235	www.tarhvesoranci.org	PINARBAŞI MAH. BARTIN SK. NO. 23 / 1 KEÇİÖREN/ANKARA
EĞİTİM ARAŞTIRMA DERNEKLERİ	ORJUN VE YAYGIN EĞİTİM ALANLARINDA FAALİYET GÖSTEREN DERNEKLER	AÇIKÖĞRETİM FAKÜLTELERİ KÜLTÜR VE DAVANIŞMA DERNEĞİ	5320667198		EMEK MAH. SEHİT NURİE ÖZGÜR CADEDE DİSKAPINLI İÇKAPINDA ÇANKAYA/ANKARA

Türkiye'deki gençler, ikamet ettikleri bölgede yer alan sivil toplum kuruluşlarına "siviltoplum.gov.tr" adresinden ulaşabilmektedir.²⁹ İllere ve faaliyet alanlarına göre filtrelemeyle arama yapılabilen bu sistemde gençler, çevrelerinde yer alan sivil toplum kuruluşlarına ulaşabilmektedir. Gençler ulaştıkları dernek ya da vakıfların sosyal fayda amaçlı yürüttüğü faaliyetlerde gönüllü olarak çalışabilmekte ve siyasal katılım kültürünü geliştirebilmektedir.

²⁹T.C. İçişleri Bakanlığı. (2022). İllere ve Faaliyet Alanlarına Göre Dernekler: T.C. İçişleri Bakanlığı Sivil Toplumla İlişkiler Genel Müdürlüğü. 2022 tarihinde T.C. İçişleri Bakanlığı Sivil Toplumla İlişkiler Genel Müdürlüğü Web Sitesi: <https://www.siviltoplum.gov.tr/illere-ve-faaliyet-alanlarina-gore-dernekler> adresinden alındı

6. Siyasal Katılımla Ne Değişir?

Gençlik katılımı, sadece gençlerin kendilerine değil buldukları kurum ya da kuruluşa da oldukça yarar sağlayan bir katılımdır. Gençler içinde buldukları kurumları daha “genç” ve dinamik hale getirirken, kendilerini de hem iş yaşamı hem de sosyal hayat için geliştirmektedirler. Gençlik çalışanlarına göre, gençlerin siyasal katılım alanında aktif olarak yer alması gençlere olduğu kadar ülkeye de olumlu katkılar sağlamaktadır. Bir ülkenin daha demokratik olması ve adaletli bir sistemin oluşması için katılım birinci öncelikken, gençlerin siyasal katılımında etkin olması o ülkenin geleceğine de katkı sağlamaktadır. Avrupa Konseyi, “Gençlerin Yerel ve Bölgesel Yaşama Katılımına İlişkin Yeniden Düzenlenmiş Avrupa Şartı El Kitabı’nda” gençlik katılımının yararlarını maddeler halinde özetlemektedir.³⁰

- Katılım, değişimi başlatmak ve amaca ulaşmak için etkili bir araçtır. Gençler aktif bir şekilde katılım sağlarken değişimin bir aktörü olarak toplumu daha “iyi” hale getirirken, hem kendi hayatlarında da olumlu değişimler görececek hem de iyi tecrübeler edineceklerdir.
- Toplumun dezavantajlı gruplarından biri olan gençler de sorunlarının duyulmasını ve görüşlerinin ciddiye alınmasını istemektedir. Bu istek doğrultusunda, siyasal katılım için üretilen araçlar yoluyla (sosyal medya, farklı platformlar, araştırmalar vs.) kendilerini ifade ederek seslerini duyurma imkanı bulabilmektedirler.
- Siyasal katılımı artırmaya yönelik, hem merkezi ve yerel yönetimler hem de STK’lar birçok proje ve çalışmaya imza atmaktadır. Gençler bu çalışmaların içinde bulunarak bilgi düzeylerini artırabilmekte, yeni yetkinlikler kazanabilmekte ve geleceğe yönelik beklentilerine katkı sağlamaktadır. Bu çalışmalarda etkin rol alan gençlerin dolayısıyla özgüvenleri de artmaktadır.
- Yetişkinler ve gençler ortak bir amaç uğruna birlikte çalışarak birbirlerini anlayabilmekte, her iki taraf yaygın kalıplaşmış ön yargılarını yıkabilmekte ve böylece kuşak çatışmasının azaltılması sağlanabilmektedir.

³⁰ Avrupa Konseyi . (2016). Gençlerin Yerel ve Bölgesel Yaşamına Katılımına İlişkin Yeniden Düzenlenmiş Avrupa Şartı El Kitabı . Strasbourg , Fransa .

- Gençler, aktif bir şekilde katılım sağlayarak kendi eylemlerinin sorumluluklarını almayı kabul etmektedirler. Bu öğretiy sayesinde sorumluluk bilinçleri artacaktır.
- Aktif olarak siyasal katılımın içerisinde olan gençler demokrasinin nasıl işlediğini ve nasıl işlemesi gerektiği konusunda bilgi sahibi olacaktır. Böylece demokrasi bilinci kazanacak ve bu bilinci tüm hayatlarına yansıtacaklardır.
- Yetişkinler açısından gençlerin demokratik süreçlere siyasal katılım sağlaması, gençlerle birlikte çalışma tecrübesi edinmelerine olanak tanıyacaktır. Edindikleri bu tecrübe gelecek çalışmaların daha kolay yürütülmesini de sağlayacaktır.
- Gençlerle birlikte çalışan yetişkinler, gençlerin ihtiyaçlarını ve bakış açılarını anlama imkanı bulacaktır.
- Siyasal katılım alanında gençlerin ve yetişkinlerin birlikte çalışması, yetişkinlerin gençlere yönelik “yaşçılık” bağlamındaki davranışlarının (patronluk taslama vb) azalmasına katkı sağlayacaktır.
- Farklı gruplardan gençlerin siyasal katılım alanında aktif olarak rol alması, daha geniş bir temsiliyet oluşmasını sağlayacaktır. Bu sayede her kesimden genç, siyasal katılım yoluyla seslerini duyurma ve gidişatı şekillendirme imkanı bulacaklardır.
- Özellikle yerel yönetimlere katılım sağlayan gençler, bölgesel sorunların çözümlerine “genç” ve yaratıcı çözümler sunacaktır.
- Gençlerin sunduğu bu yeni fikirler, çağdaş toplumun gelişmesi açısından da önem taşımaktadır.³¹

7. Dijital Katılım Nedir?

7.1. Dijitalleşme

Son yıllarda iletişim teknolojileri hızla dönüşüme uğramış ve dijital alanda yenilikler meydana gelmiştir. Dijitalleşme, dijital araçların farklı sektörlerde yaygın olarak kullanılmasını ifade eden bir kavramdır. Dijitalleşmenin hızla devam ettiği günümüzde, iletişim de aynı şekilde hızlanmış ve hem özel sektör hem de kamu, dijital iletişim imkânlarından yararlanmaya başlamıştır. Üçüncü bir sektör olan sivil toplum kuruluşları da daha geniş kitlelere sesini duyurmak ve katılım kavramını toplum için daha ulaşılabilir hale getirmek için dijitalleşme yoluna gitmiştir.

³¹ Avrupa Konseyi . (2016). Gençlerin Yerel ve Bölgesel Yaşamına Katılımına İlişkin Yeniden Düzenlenmiş Avrupa Şartı El Kitabı . Strasbourg , Fransa .

Bu anlamda hem web sayfalarına hem de sosyal medya hesaplarına ağırlık veren sivil toplum kuruluşları, özellikle genç kitleye bu yollarla ulaşmaya çalışmaktadır. Dijital katılım kavramı, eskiye oranla birçok açıdan hem sivil toplum kuruluşları için hem de toplum için kolaylıklar sağlamaktadır. Hansard Cemiyeti, 2012 yılında yayımladığı “Dijital Katılım Rehberi’nde” dijital katılım olanaklarının faydalarını açıklamıştır.³²

- Dijital iletişim ele alınan sorunlarla ilgisi olanlarla (örneğin paydaşlar) katılımı derinleştirir,
- Çevrimiçi kampanyalar, maliyet etkili, çift yönlü bilgi kanalları sağlayarak devletin geleneksel medyaya bağımlılığını azaltır, Çevrimiçi ve çevrimdışı katılım süreçlerinin birleştirilmesi artan ve sürdürülebilir faydalar sağlar,
- Politika döngüsünün başında katılımı sağlamak için, dijital iletişimi kullanarak kurumlar, vatandaşların ve paydaşların sahiplenmesini sağlayabilirler;
- Etkili katılım stratejileri kurumların güvenilirliğini artırır,
- Dijital katılım devletin halen çevrimiçi olan yeni hedef kitlelere erişimini artırır,
- Dijital katılım stratejileri kurumların açık, katılımcı ve iyi hedeflenmiş iletişim kurmalarına yardımcı olur,
- Dijital medyanın kullanılması kurumların iletişim çevresini daha iyi kontrol etmesine sebep olur ve tartışmanın tonunu ayarlama onlara yardımcı olur,
- Çevrimiçi iletişim kanalları etkinlik tasarruflarını artırarak kamusal algılar hakkındaki kurumsal bilgiyi derinleştirir,
- Dijital iletişim her katılım bağlamında maliyet-etkilidir; ve

Nonprofit Tech For Good ve Funraise’ın işbirliği ile hazırlanan, 160 ülkeden 5721 sivil toplum kuruluşunun katılımıyla gerçekleştirilen araştırmaya (Global NGO Technology Report) göre araştırmaya katılan sivil toplum kuruluşlarının %90’ı sosyal medyayı düzenli olarak kullanmaktadır. Aynı şekilde %64’ü ise web sayfaları üzerinden bağış kampanyaları düzenlemekte ve bağış kabul etmektedir.³³

³² Hansard Cemiyeti. (2012). *Dijital Katılım Rehberi*. Londra: Hansard Society.

³³ Nonprofit Tech for Good. (2019). Global NGO Technology Report 2019. Funraise.

7.2. E-Katılım

Demokrasi kavramı Antik Yunan'a kadar uzanan çok eski bir kavram olsa da dünyada meydana gelen gelişmelerle dönüşüme uğramakta ve dönemin ihtiyaçlarına göre değişmektedir. Dünyada meydana gelen teknolojik gelişmeler, hayatın her alanında olduğu gibi siyasette de değişimleri hızlandırma konusunda bir tetikleyici görevi görmektedir. Özellikle siyasal katılım kapsamında, vatandaş katılımı sürecinde, bilgi teknolojindeki gelişmeler oldukça önemlidir.

E- Katılım kavramı, en temel anlamıyla "e" ve "katılım" kavramlarından oluşmaktadır. Bu tanımlamaya göre katılım kavramı, hukuksal olarak da sıklıkla kullanılan "müdahil olma" tanımıyla kullanılmaktadır. Bu noktada "katılım kavramı", olarak, bireylerin doğrudan veya dolaylı olarak kendilerini ilgilendiren herhangi bir sürece katılımını içerdiği gibi, toplumsal işlevlere veya toplumsal içerikli tartışmalara katılımını, ayrıca, yönetsel düzeyde karar alma ve uygulamaya dâhil olmalarını da içerebilir.³⁴

OECD'nin 2003 yılında yayınladığı "Promise and Problems of e-Democracy: Challenges of Online Citizen Engagement" adlı rapor, e-katılımın amaçlarını; vatandaşları karar alma ve uygulama süreçlerinden haberdar etme, daha geniş bir kitleye yayılmış katılım, daha kapsamlı tartışma olanağı, katılım sürecine katkı sağlama olanaklarının geliştirilmesi, vatandaşa geri bildirim hakkı sağlama ve izleme- değerlendirme sürecinin geliştirilmesi şeklinde tanımlamıştır.³⁵

OECD'nin raporunda da açıklandığı gibi e-katılım, katılımcı demokrasinin daha kapsamlı ve ulaşılabilir olmasını sağlamıştır. Günümüzde hem dünyada hem de Türkiye'de vatandaşların katılımlarını artırmaya ve kolaylaştırmaya yönelik birçok e-katılım olanağı bulunmakta ve geliştirilmektedir. Vatandaşlar geliştirilen bu e-katılım araçlarıyla istedikleri zaman karar alma süreçlerine katılım sağlayabilmekte ve seslerini bu iletişim kanalları sayesinde yetkili kurumlara duyurabilmektedir. Siyasal katılımın eskiye oranla daha ulaşılabilir olması, katılım kültürünün gelişmesine katkıda bulunmuş ve özellikle yeni nesil için siyasal katılımın hayatın bir parçası haline gelmesini sağlamıştır.

³⁴ Karkın, N. (2012, Nisan 30). e-Katılım Kavramı ve Süreci: Kamu Siyasa Oluşum Sürecine Vatandaş Katkısının Olabilirliği. Sosyoekonomi Dergisi (17), s. 41-62. doi:1305-5577

³⁵ Organisation For Economic Co-Operation And Development. (2003). Promise and Problems of e-Democracy: Challenges of Online Citizen Engagement. Paris: OECD Publications Service.

7.3. E-Katılım Konusunda Dünyadan ve Türkiye'den İyi Uygulamalar

Katılım alanında meydana gelen dijital dönüşümlerle birlikte Türkiye'de de bu alanda değişimler olmuş ve yeni uygulamalar geliştirilmeye devam etmektedir. Siyasal katılım alanında dijital dönüşümün gerçekleşmesi ve hem halkın hem de mevcut sistemin bu yeni düzene alışabilmesi için dijital katılım ile ilgili projeler gerçekleştirilmektedir. Bu projeler, ilk aşamada daha dar bir alanda ve pilot proje şeklinde gerçekleştirilse de sonrasında bu projelerin sürdürülebilir olması sayesinde devamlılığı sağlanmaktadır. Özellikle son 10 yılda sosyal medyanın da gelişmesi ile birlikte dijitalleşmeyi destekleyen bu tür projelere ağırlık verilmiştir.

7.3.1. Dünya'dan İyi Uygulamalar

Günümüzde, özellikle Covid-19 ile birlikte, dijital dönüşüm eskiye oranla çok daha hızla gerçekleşmeye başlamıştır ve her geçen gün yeni uygulamalar hayatımıza girmeye devam etmektedir. Sosyal medya, bireylerin hayatının dijital dünyaya yansımalarından ziyade ta kendisi olmuş ve günümüzde sosyal hayattaki bu değişime diğer alanlarda da yetişilmeye çalışılmaktadır. Bu alanlardan biri olan siyasal katılımın da daha hızlı, şeffaf ve erişilebilir olması amacıyla yeni projeler ve uygulamalar geliştirilmektedir.

Your Voice in Europe

Avrupa Birliği, 2006 - 2014 yılları arasında süren, Your Voice in Europe projesi ile Avrupa genelinde yönetişimin iyileştirilmesi, şeffaflığın sağlanması, politika yapma girişimlerinin daha interaktif hale getirilmesi ve vatandaşların politika yapım sürecine aktif bir şekilde katılım sağlanması amaçlanmıştır. Proje kapsamında geliştirilen "Your Voice in Europe" uygulaması üç bölümden oluşmaktadır.

Danışmalar: Uygulamanın bu bölümünde vatandaşların AB kapsamında alınan kararlar ve politikalar hakkında fikir sunması ve politika oluşum süreçlerine katılım sağlanması hedeflenmiştir. Vatandaşların görüşleri sonrasında politika koyuculara ulaştırılmaktadır.³⁶

³⁶Gündoğdu, H. G. (2016). Yönetime Katılmada Bilgi İletişim Teknolojilerinin Kullanılması: E-Katılım. 13. Kamu Yönetimi Forumu (s. 1915-1927). Konya: Selçuk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Kamu Yönetimi Bölümü.

Tartışmalar: Uygulamanın bu bölümünde ise vatandaşlar, AB yetkilileriyle gündemle ilgili tartışmalar yapabilmekte ve görüşlerini aktarabilmektedir. Bu bölüm, bireylere çevrimiçi ortamda AB liderleriyle çevrimiçi sohbet yapabileme imkanı sunmaktadır.

Diğer Araçlar: Bu kısımda ise, vatandaşlara Avrupa genelinde katılım sağlayabilecekleri ve görüşlerini aktarabilecekleri diğer olanaklar tanıtılmaktadır.³⁶

Singapur - Reach Uygulaması

Singapur Devleti tarafından 1985 yılında “Geri Bildirim Birimi” olarak başlatılan Reach, 2006 yılında geliştirilerek bir uygulama haline getirilmiştir. Projenin yüksek başarı oranlarından dolayı bu uygulama 2009 yılında Singapur Hükümeti’nin e-katılım platformu olarak atanmıştır.³⁷

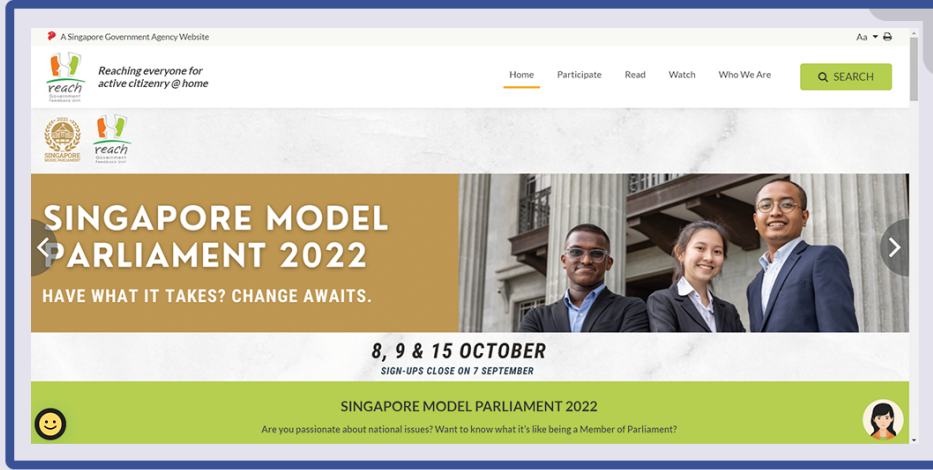
Uygulamanın genel amacı, Singapur Hükümeti ve vatandaşları arasında hem iletişimi geliştirmek hem de bu şeffaflığı artırmaktır. Bu amaç bağlamında Reach uygulamasının üç kilit rolü bulunmaktadır.

³⁶ Gündoğdu, H. G. (2016). Yönetime Katılmada Bilgi İletişim Teknolojilerinin Kullanılması: E-Katılım. 13. Kamu Yönetimi Forumu (s. 1915-1927). Konya: Selçuk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Kamu Yönetimi Bölümü.

³⁷ A.g.y., s.1922.

- Vatandaşların, gündemle ilgili görüşlerinden haberdar olmak,
- Whatsapp, Facebook, Instagram ve Twitter gibi sosyal ağlar yoluyla geri bildirim kanallarını devreye sokup vatandaşlarla interaktif bir iletişim kurulmasını sağlamak,
- Vatandaşları “aktif yurttaşlığa” özendirmek amacıyla kamuoyu ve istişare çalışmaları düzenlemek.

Aynı zamanda Reach web sayfasında da siyasal katılım konusunda birçok yazılı kaynağa ulaşılabilir. Web sayfasında “read” seçeneğine tıklayarak, vatandaşlar mevcut kaynaklara ulaşabilmekte ve istedikleri konuyla ilgili bilgi edinebilmektedir. Buna ek olarak vatandaşlar, iletişim bölümündeki “geri bildirim formunu” doldurarak Singapur Hükümetiyle ve politikalarıyla ilgili görüşlerini açıkça dile getirebilmektedir. Aynı şekilde web sayfası üzerinden Reach Whatsapp grubuna dahil olabilmekte ve yüz yüze düzenlenen buluşmalara da katılım sağlayabilmektedirler.³⁸ Bu uygulama sayesinde hem bireyleri birer “aktif yurttaş” haline getirme hem de şeffaf bir politika yapım sürecinin oluşmasına katkı sağlanmaktadır.

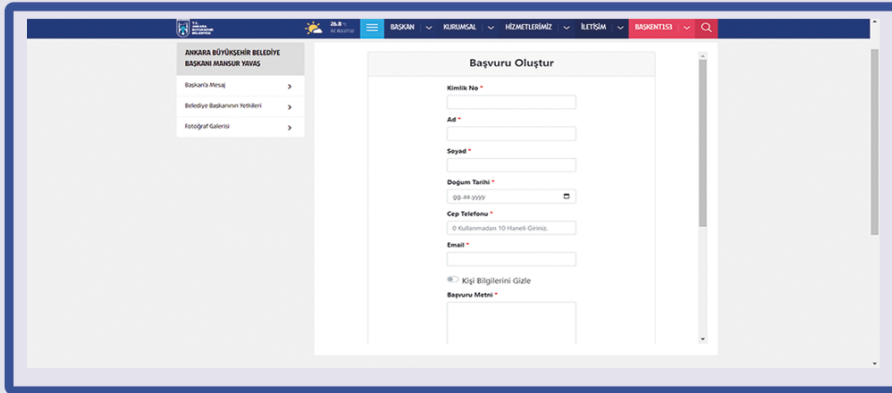
³⁸ Singapur Hükümeti . (2006, Ekim 1). Reach - Government Feedback Unit
Reach - Government Feedback Unit Web sitesi : <https://www.reach.gov.sg/>
adresinden alındı.

7.3.2. Türkiye’den İyi Uygulamalar

Dünya’daki örneklerden farklı olarak e-katılım olanakları daha çok yerel yönetimler odağında geliştirilmiştir. Bunun başlıca nedeni, Türkiye’de katılımı ilgili faaliyetler, merkezi yönetime oranla yerel yönetimlerde daha aktif olmasıdır.³⁹ Türkiye’deki e-katılım uygulamaları, topluma katılım kültürünü kazandırma ve siyasal katılım oranını artırma odaklı olup daha başlangıç seviyesi sayılabilmektedir. Gün geçtikçe yeni projeler üretilmekte ve katılım olanakları seviye atlamaktadır.

Ankara Büyükşehir Belediyesi/E-Belediye Uygulaması

Günümüzde Türkiye’de birçok belediyenin olduğu gibi Ankara Büyükşehir Belediyesi’nin de web sayfası bulunmaktadır. Ancak Ankara Büyükşehir Belediyesi’nin bir “iyi uygulama” olarak örnek gösterilmesinin nedenlerinden biri de e - katılım konusunda web sayfasının aktif ve interaktif olarak kullanılabilir şekilde tasarlanmasıdır. Web sayfası incelendiğinde, vatandaş ile iletişimin interaktif ve kolayca sağlanabileceği araçlar bulunmaktadır.

Belediyenin web sitesi incelendiğinde ilk olarak, belediyenin kurumsal teşkilatına, sosyal yardım faaliyetlerine, e-belediye hizmetlerine ve belediyenin faaliyetlerine ulaşım sağlanabilecek uzantılar göze çarpmaktadır (<https://www.ankara.bel.tr/>). Başkana mesaj bölümünde ise vatandaşlar herhangi bir konu hakkında şikayet, öneri ya da görüşlerini iletebilmekte ve bu bölüme ad, soyad, cep telefonu ya da ev telefonu, mail adresi, kimlik numarası ve ilçe seçeneklerini girerek belediye yetkililerinin onlara daha kolay ulaşabilmesi sağlanmaktadır.

³⁹Gündoğdu, H. G. (2016). Yönetime Katımda Bilgi İletişim Teknolojilerinin Kullanılması: E-Katılım. 13. Kamu Yönetimi Forumu (s. 1915-1927). Konya: Selçuk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Kamu Yönetimi Bölümü.

Bu hizmetin en önemli özelliği ise vatandaşların belediye başkanına direkt olarak ulaşabilmesidir. Bu uygulama ile böylece vatandaş ve başkan arasındaki bürokratik engeller ortadan kaldırılmaktadır. Belediyenin ana sayfasında yer alan “hizmetlerimiz” bölümü ise özellikle “sosyal belediyecilik” anlayışı için önemli bir örnektir. Bu alan sosyal hizmetler, kadın ve aile hizmetleri ve kültürel hizmetler adlı 3 bölümden oluşmaktadır. Bu hizmet kollarının da alt başlıkları bulunmaktadır.

Sosyal Hizmetler

- Sokakta Çalışan Çocuklar Merkezi
- Psikolojik Danışmanlık Hizmetleri
- Engelli Hizmetleri
- Sosyal Tesisler
- Giysi Yıkama Merkezleri
- Yaşlı Hizmetleri ve Şefkat Evleri
- Sosyal Yardımlar

Kadın ve Aile Hizmetleri

- Aile ve Yaşam Merkezleri
- Çocuk Hizmetleri
- Gençlik Hizmetleri
- Kadınlar Lokali
- Kadın Sığınma Evleri
- Kadın Dayanışma Merkezleri
- Evlendirme İşlemleri

Kültürel Hizmetler

- BELMEK
- BELTEK
- FOMGET
- Kent Orkestrası
- Mehteran Takımı
- Ankara Şehir Turları
- Konferans Salonları

Sosyal hizmetler butonunun başlıca amacı, halkı bilgilendirmek, bürokratik engelleri aşmak ve yönetime dahil etmektir. Bu butonun alt başlıkları incelendiğinde çocuk, kadın, yaşlı ve yoksul dezavantajlı kesimlere hızlı, etkili ve bürokrasiyi aradan kaldırarak destek verilmektedir.⁴⁰ Kadın ve aile hizmetleri bölümünde ise vatandaşların aileleriyle birlikte zaman geçirebilecekler, genç ve çocukların sanatsal ya da spor temelli etkinliklere katılabileceği, özetle bireylerin sosyal yaşamlarını çeşitlendirecek hizmetlere ulaşılmaktadır. Ek olarak kültürel hizmetler bölümünde BELMEK, BELTEK gibi meslek edindirme kurslarının yanı sıra FOMGET gibi halk oyunları kursları da vatandaşlara sunulmaktadır.

Günümüzün yeni yönetim anlayışının getirdiği şeffaflık ve hesap verilebilirlik ilkelerine uymak amacıyla web sayfasında bir “saydamlık ve hesap verilebilirlik” butonu da bulunmaktadır. Bu buton sayesinde halk belediyenin süreçleriyle ilgili bilgi sahibi olmakta, meclis faaliyetlerinden haberdar olmakta, denetim raporları, ihale ve satın alma raporları, sosyal hizmetler raporları ve mali raporlara kolaylıkla erişebilmektedir.

⁴⁰ Erdem, A. D., & Emni, F. T. (2021). Ankara Büyükşehir Belediye Uygulamalarının Kamu Bürokrasisinin Sorunları Bağlamında İncelenmesi. Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi, 1911-1941.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi

İstanbul, tarihsel yapısı, yoğun nüfusu ve bu nüfusun çeşitliliği nedeniyle Türkiye'nin en özel ve önemli şehirlerden biridir. Özellikle birçok farklı kültürü içinde barındıran İstanbul'u yönetmek de bir o kadar zordur. Dolayısıyla İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin e-katılım anlayışı da bu yönde geliştirilmiştir.

İlk olarak İBB web sitesi incelendiğinde, sunulan hizmetler, belediyenin yapısı, görev alanları ve kentsel bilgiler gibi birçok bilgiye ulaşılabildiği görülmektedir.⁴¹ ABB'nin web sitesinde olduğu gibi İBB'nin de web sitesinde ilk olarak "şeffaflık" ilkesine önem verilmiştir. Meclis toplantıları, meclis komisyonları, alınan kararlara ve meclisin gündemine kolaylıkla ulaşılabilmektedir.

Aynı şekilde harcanan bütçe ve yapılan yatırımlara da web sitesinin ana sayfasından erişilebilmektedir. Bu sayede vatandaşlar hem şeffaf bir şekilde politika yapım süreçlerine şahit olmakta hem de bu sürece dahil olma imkanı bulabilmektedir. Ek olarak İBB'nin tüm faaliyet raporlarına ve hazırlamış olduğu yayınlara da web sayfası yoluyla ulaşılabilmektedir.

Tarih	İlgili Kurum	Tür	Detay
15.09.2022 14:00	İBB	Eylül Olağan	Detay
14.09.2022 14:00	İBB	Eylül Olağan	Detay
13.09.2022 14:00	İBB	Eylül Olağan	Detay
12.09.2022 14:00	İBB	Eylül Olağan	Detay
07.07.2022 14:00	İBB	Temmuz Olağan	Detay
06.07.2022 14:00	İBB	Temmuz Çağrı Gündemi	Detay
06.07.2022 14:00	İBB	Temmuz Olağan	Detay
16.06.2022 14:00	İBB	Haziran Olağan	Detay
15.06.2022 14:00	İBB	Haziran Olağan	Detay
14.06.2022 13:00	İBB	Haziran Olağan	Detay
13.06.2022 14:00	İBB	Haziran Çağrı Gündem	Detay
13.06.2022 14:00	İBB	Haziran Olağan	Detay

Arama sonucunda 12 kayıt bulundu.

Yine şeffaflık ilkesi doğrultusunda İBB'nin girmiş olduğu ihaleler de güncel olarak web sayfası üzerinden paylaşılmaktadır. Aynı zamanda yoğun nüfuslu olan bu şehrin sorunlarına yetişebilmek amacıyla, ABB'nin sistemiyle benzer olarak, "153 Çözüm Merkezi" butonu da web sayfasında yer almaktadır. Bu uzantıya tıkladığında "İBB Portalı" açılmaktadır. İngilizce ve Türkçe iki farklı seçeneği olan bu sistemde, vatandaşın genel duruma bakış açısını ölçmek amacıyla memnuniyet anketi bulunmaktadır. Ek olarak sosyal hizmet sağlamak amacıyla da bir form bulunmaktadır. Twitter ve Facebook gibi iki sosyal medya platformda da hesabı bulunan çözüm merkezinin Apple ve Android cihazlar için de cep telefonu uygulaması vardır.

⁴¹ Gündoğdu, H. G. (2016). Yönetime Katılmada Bilgi İletişim Teknolojilerinin Kullanılması: E-Katılım. 13. Kamu Yönetimi Forumu (s. 1915-1927). Konya: Selçuk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Kamu Yönetimi Bölümü.

8. Gençlik Hakları Nedir?

“Genç” kavramı tarihin başından beri var olan bir kavram olmasına rağmen “gençlik” kavramı moderniteyle birlikte ortaya çıkan ve sosyolojik anlamda toplumdaki bir grubu ifade eden bir kavramdır. Günümüzde oldukça alışık olduğumuz bu kavram, öncelerinde sadece bir yaş aralığını temsil etmekteydi. Ancak 1960'larda başlayan ve tüm dünyayı etkisi altına alan “öğrenci hareketleri” ile birlikte “gençlik” kavramı da hem toplum açısından hem de siyasal katılım açısından önemli bir konuma gelmiştir.

Birleşmiş Milletler (BM), gençlik yaşını 12-24 aralığında belirlerken, UNESCO 15-25 yaş aralığı olarak belirlemiştir. Türkiye ise Birleşmiş Milletlerin belirlemiş olduğu yaş aralığını ölçüt olarak almaktadır. Her kavram gibi dönüşüme uğrayan gençlik kavramının ilk değişimi “kentleşme” ile birlikte uzatılmıştır. Günümüzde ise yüksek lisans ve doktora yapan öğrencilerin sayısı arttıkça BM ve UNESCO'nun da gençlik tanımları göz önüne alınarak gençlik yaşı 30'a kadar uzatılmıştır.⁴²

Her bireyin çalışma, eğitim, sağlık ve barınma gibi temel insani ihtiyaçlarından kaynaklı olarak oluşan hakları bulunmaktadır. Ancak dünyada bazı kesimlerin ırk, cinsiyet, cinsel yönelim, engellilik ve yaş gibi “dezavantajlarından” dolayı bu haklara erişimi engellenebilmektedir. Dezavantajlı kesimlerden biri olan gençlerin de hakları devletler ve yapılan sözleşmeler bağlamında “gençlik hakları” çerçevesinde gözetilmektedir.

Devletler, gençlerin tüm haklarına herhangi bir engel olmaksızın tam erişimlerini sağlamak için birincil sorumluluğu taşır; bu itibarla onlar 'görev sahibidirler ve yükümlülüklerini yerine getirmediğinde sorumlu tutulabilirler.⁴³ European Youth Forum (Avrupa Gençlik Forumu), gençlik haklarını 9 maddede açıklamaktadır.

⁴² Sarı, E. (2011). Gençlik Politikası Bağlamında, Türk Gençliğinin Devleti Algılama Biçimi ve Devletten Beklentileri. T.C. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Yönetimi Anabilim Dalı . Konya , Türkiye .

⁴³ European Youth Forum. (2017). Online Guide to Youth Rights. European YouthForum Web Sitesi : <https://www.youthforum.org/topics/youth-rights> adresinden alındı.

- Barınma Hakkı
- Sağlık Hakkı
- Eğitim Hakkı
- Yaşam Hakkı
- Örgütlenme Özgürlüğü Hakkı
- İfade Özgürlüğü Hakkı
- Ayrımcılıkla Mücadele
- Çalışma Hakkı
- Siyasal Katılım Hakkı

Avrupa Gençlik Forumu'nun belirlediği 9 temel hak odağında, insan haklarını geliştirmede faydalı olabilecek, AB'nin belirlediği hükümlülükler bulunmaktadır. Buna örnek olarak Avrupa Birliği'nin İşleyişine İlişkin Antlaşma ve AB Temel Haklar Şartı verilebilmektedir. Bu şart, yaşa dayalı ayrımcılığı açıkça yasaklamaktadır. Şart, Avrupa yasasını ulusal düzeyde uygularken AB kurumları ve Üye Devletler için yasal olarak bağlayıcıdır. Şart, Avrupa hukukunun gençlik haklarının belirli yönleriyle uyumlu olmasını sağlamak için kullanılabilir.⁴⁴

İnsan haklarının cinsiyet, cinsel yönelim, ırk, din ya da yaş gibi kavramlara takılmadan, her kesim için erişilebilir olması sivil toplum açısından birincil sıradadır. Bununla özellikle AB tarafından çalışmalar yapılmaya devam edilse de toplumsal yapıların, kültürlerin ve siyasal sistemlerin farklılığının yanı sıra ülkelerin etkilendiği toplumsal ve siyasal olaylar da bu haklar konusunda gelişimi etkilemektedir.

9. Siyasal Katılım Alanında Fırsat Eşitliği Nasıl Sağlanır?

Dünyada birçok alanda olduğu gibi siyasal katılım alanında da ırka, dine, yaşa ve cinsiyete dayalı fırsat eşitsizlikleri bulunmaktadır. Siyasal katılım alanında özellikle cinsiyete dayalı olan fırsat eşitsizliğini azaltmaya yönelik atılım ve çalışmalar yakın tarihe dayanmaktadır. Ancak günümüzde hala cinsiyet normlarından dolayı, kadınları katılım hakkından mahrum bırakan yönetim sistemleri bulunmaktadır. Bu tür ayrımcılıkların önüne geçmek için Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Beyannemesi'nde "Herkes, ırk, renk, cinsiyet, dil, din, siyasal veya başka bir görüş, ulusal veya sosyal köken, mülkiyet, doğuş veya herhangi başka bir ayırım gözetmeksizin bu Bildirge ile ilan olunan bütün haklardan ve bütün özgürlüklerden yararlanabilir" hükmü yer almaktadır.⁴⁵

⁴⁴ European Youth Forum. (2017). Online Guide to Youth Rights. EYF Web Sitesi: <https://www.youthforum.org/topics/youth-rights> adresinden alındı

⁴⁵ Birleşmiş Milletler Genel Kurulu. (1949). İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi. Uluslararası Organizasyon ve Konferans Serisi III (s. 1-6). Paris: Dışişleri Bakanlığı Yayını .

Yakın tarihe göz atıldığında Türkiye, kadınlara en temel katılımcı demokrasi yöntemlerinden biri olan seçme ve seçilme hakkını tanıyan öncü ülkelerden birisidir. Dünya genelindeki tarihsel sürece bakıldığında ise kadınlara seçme ve seçilme hakkını veren ilk Avrupa ülkesinin Finlandiya olduğu görülmektedir. Fransa'da 1944, İsviçre'de 1959, Türkiye'de ise 1934 yılında kadınlar en temel insani haklarından biri olan katılım hakkını elde etmiştir. Katılım kavramı tarihsel süreçte şekil değiştirmiş ve farklı araçların da dahil olmasıyla çeşitlenmiştir. Ancak iletişim ve teknoloji çağı olan günümüzde hala siyasal katılım alanında cinsiyete dayalı fırsat eşitsizliği bulunmaktadır. Kadınlar ve kadın dernekleri birçok alanda olduğu gibi siyasal katılım alanında da fırsat eşitliğini sağlamak için çalışmalar yapmaktadır. Ek olarak hem yerel yönetimler hem de merkezi yönetimler bu alanda katılımı daha erişilebilir kılmak için çalışmaktadır. Bu çalışmalara örnek olarak özellikle Avrupa ülkelerinde birçok iyi örnek bulunmaktadır. Son yıllarda pandemi dönemi sürecinde de başarıyla yürütülen "Avrupa Yönetiminde Kadınlar" bunlardan biridir.

9.1. European Woman on Boards Avrupa Yönetiminde Kadınlar

Avrupa Yönetiminde Kadınlar (EWOB), karar vericiler düzeyindeki cinsiyet eşitliğini sağlama amaçlı kurulan ve kar amacı gütmeyen bir sempozyum kuruluştur. Bu kuruluşun misyonu, 2026 yılına kadar her cinsiyetten yönetim kurulu üyelerinin en az %40'ını içeren bağlayıcı bir hedef ortaya koyan AB komisyonu yönergesini desteklemektir. Belirledikleri bu misyon doğrultusunda üç temel hedefi vardır.

- 1) Kadınların ilerlemesi için ulusal dernekler, AB kurumları ve kurumsal ortaklarla birlikte çalışmak,
- 2) Avrupa çapında üst düzey kadınların liderlik yeteneklerini ve sınır ötesi ağını güçlendirmek,
- 3) Avrupa'da karar verme düzeyinde cinsiyet çeşitliliğini ölçen ve izleyen benzersiz eleştirel araştırmalar yürütmek.⁴⁶

Bu hedeflerine ulaşmak için mentörlük programı, C – Level Programı ve kurul hazırlığı programı olmak üzere 3 farklı programları bulunmaktadır. Mentörlük programında, her sektörden ve seviyeden kadın liderin yetkinliklerini artırmak ve gelişimlerini desteklemek için mentörlerle çalışmalar yapılmaktadır.

⁴⁶ European Woman on Boards. (2020). About Us: European Woman on Boards. 2022 tarihinde EWOB Web Sitesi: <https://europeanwomenonboards.eu/about-us/> adresinden alındı

C – Level Programı'nda ise 14 hafta boyunca, Avrupa'nın çeşitli bölgelerinden çağırılan 30'dan fazla iş kadınının konuşmacı olarak katılım sağladığı, 7 webinar düzenlenmektedir. Katılımcıların konularında uzman, yetenekli kadınlarla iletişim kurmasına ve beyin fırtınası ortamı oluşmasına olanak sağlamaktadır. Kurul Hazırlığı Programı ise daha ileri seviye olan katılımcılar için geçerlidir. Kurulların nasıl çalıştığının pratik yönlerini, uzmanlıkların hangi yönetim kurulu türünün doğru olacağını ve bireylerin kendilerini pozisyona en iyi şekilde nasıl hazırlayacağını öğrenmeleri amaçlanmaktadır.⁴⁷

Bu iyi uygulama örneğine bakıldığında siyasal katılım alanında aktif olarak yer almak isteyen, her düzeyden ve her yaşta kadının öncelikle bilgi düzeylerini artırmak, sonra da bu alanda onlara gerekli ağ ve desteği sağlayarak fırsat eşitsizliği ile mücadele edildiği görülmektedir.

10. Gençlerin Yerel ve Bölgesel Yaşama Katılımına İlişkin Yeniden Düzenlenmiş Avrupa Şartı

Siyasal katılım konusunda, özellikle Türkiye'de, merkezi yönetimlerin yanı sıra yerel yönetimler daha etkilidir. Bunun başlıca nedeni, bu yönetimlerin vatandaş için daha erişilebilir nitelikte olmasıdır. Gençlerin siyasal katılımı göz önüne alındığında ise siyasal katılım kültürünün oluşması için ilk adım yerel yönetimlerdeki politika süreçlerine olan katılımıdır.

Gençler arasında yerel ve bölgesel siyasal katılımı artırma amacıyla birçok araç üretilmiştir. Bunların başında da "Gençlerin Yerel ve Bölgesel Yaşama Katılımına İlişkin Yeniden Düzenlenmiş Avrupa Şartı" gelmektedir. Bu şartta, gençlik katılımı üzerine çalışan gençler, gençlik kuruluşları, yerel yönetimler vb. tarafından yerel bağlamda kullanılacak somut fikir ve araçlar sunulmaktadır.⁴⁸

⁴⁷ European Women on Boards. (2020). Programs: European Women on Boards. 2022 tarihinde European Women on Boards Web Sitesi: <https://europeanwomenonboards.eu/programs/> adresinden alındı.

⁴⁸ Avrupa Konseyi . (2016). Gençlerin Yerel ve Bölgesel Yaşamına Katılımına İlişkin Yeniden Düzenlenmiş Avrupa Şartı El Kitabı . Strasbourg , Fransa .

Ancak bu şart, gençlerin siyasal katılımını artırmaya yönelik net bir şablon sunmamaktadır. Bunun en önemli nedeni, ülkeden ülkeye değişen farklı toplumsal, kültürel, dinsel ve ekonomik durumlardır. Bundan dolayı Avrupa Şartı'nın çıkış noktası, diğer ülkelere ilham kaynağı olmaktadır.

Eski adıyla Gençlerin Yerel ve Bölgesel Yaşama Katılımına İlişkin Avrupa Şartı, Mart 1992 yılında Avrupa Konseyi Yerel ve Bölgesel Yönetimleri Daimi Konferansı tarafından kabul edilmiştir. Ancak bu şart kabul edilmesinden 10 sene sonra, dünyanın girdiği hızlı dönüşüme ve yeni çağdaş toplumsal yapıya uyum sağlaması gerekçesiyle yeniden düzenlenmiştir.

Yeniden Düzenlenmiş Avrupa Şartı, 3 bölümden oluşmaktadır;

1) Sektörel Politikalar:

Gençlik katılımı, motivasyon, gencin hedefleri ve ihtiyaçları gibi iç faktörlerden etkilendiği gibi, maddi durum, ülkenin mevcut durumu ve altyapı gibi dış faktörlerden de etkilenmektedir. Bu durumlar göz önüne alındığında, gençlerin siyasal katılımını artırmaya yönelik projelerin yürütülmesi gerektiği anlaşılmaktadır. Bu tür projeleri hazırlama ve yürütme görevi yerel yönetimlere düşmektedir.

2) Gençlik Katılım Araçları:

Bu bölümde gençlik katılımını geliştirmek amacıyla yerel yönetimlerin, kendi sistem ve toplum yapılarına göre uygulayabilecekleri projelere yer verilmiştir. Avrupa Şartı'na göre uygulanabilecek alanların ana başlıkları şu şekildedir;

- Gençlik katılımında eğitim
- Gençlerin bilgilendirilmesi
- Gençlik Katılımının bilgi ve iletişim teknolojileri aracılığıyla yaygınlaştırılması
- Gençlerin medyaya katılımının yaygınlaştırılması
- Gençlerin, gönüllü çalışmalar yapmaları için teşvik edilmesi
- Gençlerin projelerinin ve girişimlerinin desteklenmesi
- Alan Gençlerin örgütlerinin desteklenmesi
- STÖ'lerde ve siyasi partilerde gençlik katılımının desteklenmesi

3) Gençlerin Yerel Ve Bölgesel Meselelere Kurumsal Olarak Katılması:

Yeniden Düzenlenmiş Avrupa Şartı'nın son bölümünde ise gençlerin yerel yapı ve kurumlara katılımını artırmaya yönelik önerilere yer verilmiştir. 1. Bölüm 'de incelenen sektörel politikalar tüm toplum düzeyinde gençlik katılımını destekleyecek şekilde uygulanacaksa, gençlerin görüşlerini temsil edecek uygun yapıların da oluşturulması gerekecektir.⁴⁹

⁴⁹Avrupa Konseyi . (2016). Gençlerin Yerel ve Bölgesel Yaşamına Katılımına İlişkin Yeniden Düzenlenmiş Avrupa Şartı El Kitabı . Strasbourg , Fransa .

Gençlik konseyleri, gençlik meclisleri ve gençlik forumlarına ilişkin öneriler:

- Daimi yapılar olmalıdırlar
- Gençlik kuruluşlarından seçilmiş veya görevlendirilmiş temsilcilerden oluşmalıdırlar
- Üyelerinin bütünü toplumun sosyolojik yapısını yansıtmalıdır
- Gençler, projelerde ve politikaları etkileme konusunda doğrudan sorumluluğa sahip olmalıdırlar
- Söz konusu gençlik konseyleri, gençlik meclisleri ve gençlik forumları, gençlerin görüşlerini ve kaygılarını ifade edebilecekleri (aynı zamanda yerel yönetimlerin girişimleriyle de ilişkili olarak) somut bir yapı oluşturmalıdır
- Yerel yönetimlere önerilerde bulunacak güce sahip olmalıdırlar
- Gençleri ilgilendiren konularda, gençlerle ve gençlik kuruluşlarıyla istişareleri kolaylaştırmalıdırlar
- Gençlerin projelerini geliştirmek, izlemek ve değerlendirmek için bir tartışma alanı oluşturmalıdırlar
- Gençlerin yerel düzeydeki diğer danışma (istişare) yapılarına katılımını kolaylaştırmalıdırlar.⁵⁰

Gençlik katılımına yönelik yapıların desteklenmesine ilişkin öneriler

- Yerel yönetimler, gerekli mekan, malzeme ve maddi desteği sağlayarak gençlik katılımı için hem resmi hem de resmi olmayan yapıları sağlamalıdırlar (bununla birlikte başka kaynaklardan ilave destek bulmaktan da sorumludurlar)
- Yerel yönetimler, destek yapılarının uygulanmasının izlenmesinden sorumlu bir garantör sağlamalıdırlar.
- Garantör bağımsız olmalı ve görevlendirilmesi gençlik temsilcileriyle yerel yönetimler arasındaki görüş birliği ile yapılmalıdır.
- Garantör, gençlerle, seçilmiş yerel yönetim temsilcileri arasında bir aracı olarak görev yapmalı, gençlerle yerel yönetimler arasında bir yanlış anlaşılma veya uyuşmazlık olduğu takdirde gençlerin menfaatlerini temsil etmeli, ve ikisinin arasında bir iletişim kanalı oluşturmalıdır.⁵¹

⁵⁰ Avrupa Konseyi . (2016). Gençlerin Yerel ve Bölgesel Yaşamına Katılımına İlişkin Yeniden Düzenlenmiş Avrupa Şartı El Kitabı . Strasbourg , Fransa .

⁵¹ A.g.y., s. 36.

KAYNAKÇA

- Akay, H. (2016). Yerel Yönetimlerde Katılımcı Mekanizmalar ve Süreçler. İstanbul, Kadıköy, Türkiye: Türkiye Avrupa Vakfı .
- Ankara Kent Konseyi. (2020). Kent Konseyi Nedir?: Ankara Kent Konseyi. Eylül 1, 2022 tarihinde Ankara Kent Konseyi Web Sitesi: <https://ankarakentkonseyi.org.tr/tr/kurumsal/kent-konseyi-nedir> adresinden alındı.
- Avrupa Konseyi . (2016). Gençlerin Yerel ve Bölgesel Yaşamına Katılımına İlişkin Yeniden Düzenlenmiş Avrupa Şartı El Kitabı . Strasbourg , Fransa .
- Bakanlığı, T. K. (2018). Kalkınma Sürecinde Sivil Toplum Kuruluşları: Özel İhtisas Komisyonu Raporu . Ankara : T.C. Kalkınma Bakanlığı .
- Birleşmiş Milletler . (1989). Çocuk Haklarına Dair Sözleşme: UNICEF. 2022 tarihinde UNICEF Web Sitesi: <https://www.unicef.org/turkiye/%C3%A7ocuk-haklar%C4%B1na-dair-s%C3%B6zle%C5%9Fme> adresinden alındı.
- Birleşmiş Milletler Genel Kurulu. (1949). İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi. Uluslararası Organizasyon ve Konferans Serisi III (s. 1-6). Paris: Dışişleri Bakanlığı Yayını .
- Erdem, A. D., & Emini, F. T. (2021). Ankara Büyükşehir Belediye Uygulamalarının Kamu Bürokrasisinin Sorunları Bağlamında İncelenmesi. Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi, 1911-1941.
- European Woman on Boards. (2020). About Us: European Woman on Boards. 2022 tarihinde European Woman on Boards Web Sitesi: <https://europeanwomenonboards.eu/about-us/> adresinden alındı.
- European Women on Boards. (2020). Programs: European Women on Boards. 2022 tarihinde European Women on Boards Web Sitesi: <https://europeanwomenonboards.eu/programs/> adresinden alındı.
- European Youth Forum. (2017). Online Guide to Youth Rights. European Youth Forum Web Sitesi : <https://www.youthforum.org/topics/youth-rights> adresinden alındı.
- Gündoğdu, H. G. (2016). Yönetime Katılmada Bilgi İletişim Teknolojilerinin Kullanılması: E-Katılım. 13. Kamu Yönetimi Forumu (s. 1915-1927). Konya: Selçuk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Kamu Yönetimi Bölümü.

- Kapani, M. (1998). Politika Bilimine Giriş . Ankara : Bilgi Yayınevi .
- Karkın, N. (2012, Nisan 30). e-Katılım Kavramı ve Süreci: Kamu Siyasa Oluşum Sürecine Vatandaş Katkısının Olabilirliği. Sosyoekonomi Dergisi (17), s. 41-62. doi:1305-5577
- Kışlalı, A. T. (1987). Siyaset Bilimi . Ankara : İmge Kitabevi Yayınları .
- Liverpool City Council. (tarih yok). Targeted Services for Young People: Liverpool City Council. 2022 tarihinde Liverpool City Council Web Sitesi: <https://liverpool.gov.uk/communities-and-safety/crime-and-safety/liverpool-targeted-services-for-young-people/> adresinden alındı.
- Lüküslü, D. (2007). Gençlerin Siyaset Algıları ve Deneyimleri: Yeni Bir Siyaset ve Örgütlenme Modeli Üzerine Düşünmek. K. Kılıç, E. Erdoğan, Y. Taşkın, C. Boyraz, P. Uyan, D. Lüküslü, . . . B. G. Baykan içinde, Gençler Tartışıyor: Siyasete Katılım, Sorunlar ve Çözüm Önerileri (s. 187-212). İstanbul : Türkiye Sosyal Ekonomik Siyasal Araştırmalar Vakfı .
- Müdürlüğü, T. İ. (2022). İllere ve Faaliyet Alanlarına Göre Dernekler: T.C. İçişleri Bakanlığı Sivil Toplumla İlişkiler Genel Müdürlüğü. 2022 tarihinde T.C. İçişleri Bakanlığı Sivil Toplumla İlişkiler Genel Müdürlüğü Web Sitesi: <https://www.siviltoplum.gov.tr/illere-ve-faaliyet-alanlarına-gore-dernekler> adresinden alındı.
- Nonprofit Tech for Good. (2019). Global NGO Technology Report 2019. Funraise.
- Nonprofit Tech for Good. (2019). Global NGO Technology Report 2019. Funraise.
- Oxford Languages. (tarih yok). Önyargı Nedir?: Oxford Languages. 2022 tarihinde Oxford Languages Web Stesi: <https://languages.oup.com/> adresinden alındı.
- Politik-digital. (tarih yok). What is AULA: AULA. Ağustos 18, 2022 tarihinde AULA : <https://www.aula.de/what-is-aula/> adresinden alındı.
- Sarı, E. (2011). Gençlik Politikası Bağlamında, Türk Gençliğinin Devleti Algılama Biçimi ve Devletten Beklentileri. T.C. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Yönetimi Anabilim Dalı . Konya , Türkiye .

- Singapur Hükümeti . (2006, Ekim 1). Reach - Government Feedback Unit . Reach - Government Feedback Unit Web sitesi : <https://www.reach.gov.sg/> adresinden alındı.
- Siurala, L. (2005). A European Framework for Youth Policy. Directorate of Youth and Sport Council of Europe Publishing. Strasbourg, Fransa: Directorate of Youth and Sport Council of Europe Publishing.
- T.C. Cumhurbaşkanlığı. (2005, Temmuz 13). Resmi Gazete : T.C. Cumhurbaşkanlığı Mevzuat Bilgi Sistemi. Ağustos 5, 2022 tarihinde T.C. Cumhurbaşkanlığı Mevzuat Bilgi Sistemi Web Sitesi: <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5393&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5> adresinden alındı
- T.C. İçişleri Bakanlığı Sivil Toplumla İlişkiler Genel Müdürlüğü. (2019). AB Ülkelerinde Sivil Toplum Çalışma Ziyareti Raporu. Ankara : T.C. İçişleri Bakanlığı Sivil Toplumla İlişkiler Genel Müdürlüğü. Ağustos 25, 2022 tarihinde <https://www.yereldeab.org.tr/DesktopModules/EasyDNNNews/DocumentDownload.ashx?portalid=0&moduleid=427&articleid=5071&documentid=692> adresinden alındı.
- Toplumsal Etki Araştırmaları Merkezi . (2021). Gençlerin Siyaset Algıları, Siyasetten Beklentileri . İstanbul: Toplumsal Etki Araştırmaları Merkezi .
URBACT. (2006, Haziran). URBACT, Young Citizen's Project / Toolkit for Youth Participation in Urban Policies. Bristol , United Kingdom. Eylül 2, 2022 tarihinde https://urbact.eu/sites/default/files/import/general_library/YCP_Toolkit_ENG.pdf adresinden alındı.
- Yentürk, N., & Bahçeci, D. (2014). Türkiye'de Gençlerin Katılımı . İstanbul: KONDA.

GENÇLERE YÖNELİK SİYASAL KATILIM REHBERİ

Kamu Araştırmaları Vakfı
Public Research Foundation

2023